

Dijalog EUROPSKE UNIJE S MLADIMA

u Republici Hrvatskoj

Erasmus+

SREDIŠNJI DRŽAVNI URED
ZA DEMOGRAFIJU I MLADE

_IMPRESUM

Autorice: Anamarija Sočo, Petra Jakovina

Urednica: Sandra Rozman

Suradnica: Petra Pekica, AMPEU

Lektura: Anka Munić, Analekta j.d.o.o.

Izdavač: Mreža mladih Hrvatske

Dizajn: Novi val

Tisak: Novi val

ISBN: 978 953 7805 34 0

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001090538

Godina izdanja: 2020.

1. izdanje

Publikacija je nastala uz financijsku podršku Europske komisije kroz program Erasmus+ i Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade. Sadržaj ove publikacije odražava isključivo stajalište autora te se Komisija i Središnji državni ured ne mogu smatrati odgovornima za korištenje informacija koje se u njoj nalaze.

SREDIŠNJI DRŽAVNI URED
ZA DEMOGRAFIJU I MLADE

_SADRŽAJ

1. Uvod	4
2. Što je Dijalog EU-a s mladima	5
Dionici	8
Proces	12
Standardi kvalitete za sudjelovanje kroz Dijalog EU-a s mladima	18
3. Zašto Dijalog EU-a s mladima	22
4. Povijest Dijaloga EU-a s mladima	26
5. Rezultati Dijaloga	28
Ciljevi za mlade	28
6. Dijalog EU-a s mladima u Hrvatskoj ili zašto su organizacije mladih i za mlade ključne	40
7. Zašto se uključiti	42
8. Kako se uključiti	46
9. Metode i pristupi	52
10. Mogući problemi i kako ih spriječiti	62
11. Financiranje projekata Dijaloga EU-a s mladima	66
12. Korisne poveznice	68
13. Korišteni izvori	70

_1. UVOD

Drage čitateljice, dragi čitatelji,

ova publikacija namijenjena je prije svega udrugama mladih i za mlade, ali i savjetima mladih, vijećima učenika, studentskim i svim drugim organizacijama u Hrvatskoj koje okupljaju i rade s mladima. Želimo im pružiti informacije potrebne za uspješno sudjelovanje u Dijalogu Europske unije s mladima i za njegovo još uspješnije provođenje. Organizacije mladih i za mlade ključan su element u tom procesu koji ispunjava svoju svrhu, a sve s ciljem smislenog i kvalitetnog uključivanja velikog broja organizacija i mladih. Ova publikacija ponudit će vam sve ključne informacije o ulozi i značaju Dijaloga EU-a s mladima te prikazati način na koji se mladi mogu uključiti u taj proces. Također vam donosi vrijedne savjete koji vam mogu pomoći da proces Dijaloga učinite uključivim, svrhovitim i učinkovitim.

Što uopće znači termin Dijalog EU-a s mladima? Koja je njegova važnost? Zašto bi se organizacije mladih trebale uključiti? Ako se na to odluče, što sve moraju učiniti? Odgovore na ova i mnoga druga pitanja moći ćete pronaći na stranicama koje slijede. Nadamo se da će vas one potaknuti na to da se uključite i osnažite sebe i mlade u svojoj zajednici za sudjelovanje u donošenju odluka o pitanjima koja vas se tiču. Poseban naglasak stavljamo na važnost uključivanja mladih s manje mogućnosti čiji se glas u društvu često ne čuje.

Dijalog EU-a s mladima nudi vam mogućnost da u interakciji s donositeljima odluka izrazite svoja mišljenja i prijedloge te tako utječete na političke odluke Europske unije na najvišoj razini. To isto možete napraviti i u svojim općinama i gradovima. Više ne možete reći da vas se ne pita, jer Tko te pita? EU pita. Zato iskoristite svoju priliku.

Ova publikacija utemeljena je na iskustvima proizašlim iz prethodnih ciklusa Dijaloga i doprinosima brojnih mladih osoba, osoba koje rade s mladima i drugih dionika koji su bili uključeni u proces u Hrvatskoj od 2013. godine. Željeli bismo ovim putem zahvaliti svima uključenima jer su upravo njihov entuzijizam, predanost i ideje uvelike pridonijeli sadržaju ove publikacije.

Nacionalna radna skupina za provedbu Dijaloga Europske unije s mladima

_2. ŠTO JE DIJALOG EU-A S MLADIMA?

Dijalog EU-a s mladima proces je konzultacija između donositelja odluka i mladih, koji osigurava da mišljenja i preporuke mladih budu jedan od ključnih impulsa pri donošenju odluka i oblikovanju politika za mlade. Prema definiciji Strategije Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027., Dijalog EU-a s mladima definiran je kao „dijalog s mladima i organizacijama mladih koji, prema potrebi, obuhvaća oblikovatelje politika i donositelje odluka te stručnjake, istraživače i druge relevantne dionike civilnog društva“. Njegova je uloga da kontinuiranim i zajedničkim promišljanjem raznih aktera pridonese razvoju prioriteta u području politika za mlade kako bi one odgovarale stvarnim potrebama mladih ljudi.

Kako bi se postigao kontinuitet i strukturiranost procesa, Dijalog prate ciklusi u trajanju od 18 mjeseci, pri čemu se određuje jedan tematski prioritet po ciklusu, prema potrebi usko povezan s prioritetima Strategije EU-a za mlade i Europskim ciljevima za mlade. Ciklus je preporučljivo, sukladno dosadašnjim praksama, podijeliti u jasno definirane faze tijekom kojih donositelji odluka i organizacije mladih postavljaju pitanja o tematskom prioritetu, prikupljaju odgovore mladih, oblikuju prijedloge te ponovno prikupljaju komentare mladih na prijedloge prije nego što predstave konačne preporuke koje potom postaju podloga za razvoj politika za mlade. Na ovaj način mladi mogu izravno utjecati na donošenje odluka, a institucije mogu svoje odluke temeljiti na stvarnim potrebama mladih.

Svaki ciklus trebao bi se oslanjati na iskustva stečena u prethodnom ciklusu. Stalno praćenje i vrednovanje ključno je za praćenje rezultata kvalitete i općenitog učinka čitavog procesa.

Dijalog EU-a s mladima je:

- Participativni proces u kojem mladi i donositelji odluka kontinuirano surađuju i zajedno oblikuju preporuke za poboljšanje položaja mladih u Europi.
- Alat koji osigurava da politike za mlade odražavaju prava i potrebe mladih diljem Europe.
- Prostor u kojem mladi aktivno pridonose razvoju politika za mlade na europskoj i nacionalnoj razini.

NAČELA DIJALOGA EU-A S MLADIMA

SMISLENO SUDJELOVANJE MLADIH

Dijalog EU-a s mladima trebao bi biti kvalitetan proces u kojem se mladi uključuju u smisleni dijalog s donositeljima odluka i jedni s drugima. Aktivnosti koje provodi Nacionalna radna skupina trebaju poticati kvalitetno sudjelovanje mladih. Mladi bi trebali biti informirani o tome što se dogodilo s njihovim prijedlozima i idejama za unapređenje politika na svim razinama.

OTVORENOST ZA RAZLIČITE GLASOVE

Dijalog EU-a s mladima trebao bi biti otvoren svim mladim ljudima, a osobito onima koji su manje aktivni ili su pripadnici marginaliziranih skupina. Postoji velik potencijal u uključivanju škola, fakulteta i lokalnih zajednica u dijalog kako bi se čulo što više različitih glasova, ne samo onih mladih koji su uključeni u organizacije. Inkluzivni pristup procesa Dijaloga počiva upravo na uključenosti brojnih i raznolikih lokalnih razina.

DOPRINOS POLITIKAMA NA LOKALNOJ, NACIONALNOJ I EUROPSKOJ RAZINI

Ideje koje su relevantne i provedive na lokalnoj ili nacionalnoj razini potrebno je proslijediti lokalnim i nacionalnim vlastima i provesti zajedno s mladima. Ideje koje se odnose na europsku razinu potrebno je raspraviti na EU konferencijama za mlade kako bi postale dijelom Zaključaka Vijeća ministara Europske unije.

PROCES KOJI VODE MLADI

Dijalog EU-a s mladima vode mladi kroz snažnu uključenost nacionalnih vijeća mladih – kao ključnih aktera – i drugih organizacija mladih u planiranje, provedbu, vrednovanje i nastavak aktivnosti. Sam proces potrebno je osmišljavati zajedno s mladima.

YOUTH-FRIENDLY PROVEDBA

Kako bi Dijalog EU-a s mladima bio smislen, jednostavan, zabavan i poticajan za mlade, potrebno je prilagoditi metode, jezik i vidljivost procesa.

Iz samih načela Dijaloga vidljivo je da je riječ o procesu kojem iz srži proizlazi potreba za konkretnim rezultatima i zajedničkim razvojem. Stoga se običan razgovor s mladima ne može smatrati Dijalogom.

Razgovor koji služi međusobnom upoznavanju problema i pozicija, koji kao rezultat ima konkretne prijedloge čija se provedba prati te koji rezultira usmjeravanjem resursa prema rješavanju određenog problema i ispunjenju potreba – to je Dijalog.

Ova je publikacija usredotočena na provedbu Dijaloga za mlade koji je jasno definiran na europskoj razini i uključuje utvrđene faze i korake koje donosimo u nastavku. Unatoč tome, pozivamo sve čitateljice i čitatelje – organizacije mladih, donositelje odluka, organizacije civilnog društva ili institucije nacionalne i lokalne uprave, učenike i stručno osoblje u školama, članove savjeta mladih – da pokušaju prilagoditi predložena načela u donošenju politika koje utječu na građane i zajednicu na svakodnevnoj razini. Ovo su načela i okvir koji mogu biti iznimno korisni na svim razinama donošenja odluka, no izuzetno je važno prepoznavati potrebe svoje zajednice kako bi rezultati procesa Dijaloga bili što kvalitetniji. Upravo zbog toga u ovoj publikaciji koristit ćemo dva izraza – Dijalog EU-a s mladima te Dijalog s mladima.

_ DIONICI

Cjelokupnim procesom Dijaloga upravlja Europska upravljačka skupina za Dijalog EU-a s mladima. Čine je Europski forum mladih, Europska komisija i trio država koje predsjedaju Europskom unijom.

EUROPSKA UPRAVLJAČKA SKUPINA ZA DIJALOG EU-A S MLADIMA

EUROPSKI FORUM MLADIH

EUROPSKA KOMISIJA

PREDSJEDAJUĆI TRIO

Uloga ove skupine je da:

- koordinira proces Dijaloga;
- usmjerava nacionalne radne skupine i međunarodne organizacije mladih;
- prati i vrednuje razvoj Dijaloga EU-a s mladima;
- promiče ishode Dijaloga na političkoj razini.

Platforma i zagovaračka skupina nacionalnih vijeća mladih i međunarodnih organizacija mladih u Europi. Europski forum mladih djeluje kao organizacija za promicanje interesa, provodi kampanje velike vidljivosti i u redovitom je kontaktu s institucijama EU-a i drugim međunarodnim organizacijama radi izražavanja stajališta mladih.

Europska komisija izvršno je tijelo Europske unije. Jedina je odgovorna za izradu prijedloga za novo europsko zakonodavstvo te provodi odluke Europskog parlamenta i Vijeća EU-a.

Države članice Europske unije svakih se šest mjeseci izmjenjuju u predsjedanju Vijećem EU-a. Trio definira dugoročne ciljeve i priprema zajednički program u kojem se utvrđuju teme i glavna pitanja kojima će se Vijeće baviti u razdoblju od 18 mjeseci.

_ DIONICI

Na razini država članica Dijalog koordinira nacionalna radna skupina. Obično je čine predstavnici nacionalnog tijela nadležnog za mlade, krovne organizacije mladih i ostalih udruga mladih te stručnjaci i istraživači.

NACIONALNA RADNA SKUPINA ZA PROVEDBU DIJALOGA EU-A S MLADIMA

NACIONALNO TIJELO NADLEŽNO ZA MLADE

KROVNA ORGANIZACIJA MLADIH

AGENCIJA ZADUŽENA ZA PROVEDBU PROGRAMA ERASMUS+

DRUGE RELEVANTNE UDRUGE MLADIH I ZA MLADE

DRUGA RELEVANTNA MINISTARSTVA I TIJELA DRŽAVNE UPRAVE

STRUČNJACI, ISTRAŽIVAČI...

Uloga nacionalne radne skupine je:

- upravljanje procesom Dijaloga EU-a s mladima na nacionalnoj razini;
- usmjeravanje procesa sukladno prioritetima i potrebama

Dijalog EU-a s mladima podrazumijeva niz konzultacija s mladima i organizacijama mladih koji se odvija na europskoj, nacionalnoj i lokalnoj razini, a provodi se u svim državama članicama Europske unije. Organiziran je u 18-mjesečne cikluse koji su, najčešće, podijeljeni u tri šestomjesečne faze. One se podudaraju s tri šestomjesečna rotirajuća predsjedavanja Europskom unijom.

Tri države članice koje unutar 18-mjesečnog ciklusa predsjedavaju Unijom, u suradnji s Europskom komisijom i Europskim forumom mladih, odabiru jedan tematski prioritet koji je u fokusu cjelokupnog ciklusa i oko kojeg se odvijaju konzultacije te donose zajedničke i pojedinačne preporuke.

Niže prikazana podjela je idealtipska te je bitno naglasiti kako su moguća odstupanja sukladna odlukama i prioritetima predsjedavajućeg trija.

_ PROCES

I. FAZA

Cilj je prve šestomjesečne faze postići zajedničko razumijevanje tematskog prioriteta koji će biti temelj Dijaloga i konzultacija kroz ciklus. Europska upravljačka skupina utvrđuje glavni tematski prioritet ciklusa i angažira istraživače koji izrađuju metodološke preporuke te konzultacijska pitanja. Nacionalne radne skupine započinju pripreme za proces na nacionalnoj razini kroz diskusije sa stručnjacima i mladima te istražuju mogućnosti i potrebe dogovorenog tematskog prioriteta unutar nacionalnih okvira. Nakon toga, država članica koja prva predsjedava Unijom, unutar tekućeg ciklusa organizira prvu Europsku konferenciju za mlade koja okuplja predstavnike organizacija mladih, donositelja odluka i druge relevantne dionike iz cijele Europe. Tijekom konferencije razgovara se o temama ciklusa, a konferencija može služiti i kao platforma na kojoj se mogu pobliže definirati neki od elemenata ciklusa. Potom nacionalne radne skupine, u suradnji s organizacijama mladih, pokreću konzultacije na nacionalnoj razini.

PRIPREMA

Europska upravljačka skupina dogovara tematski prioritet i predlaže metodološki okvir za provedbu konzultacija. Nacionalne radne skupine pripremaju se za proces konzultacija na nacionalnoj razini.

EUROPSKA KONFERENCIJA ZA MLADE

Platforma za dijalog organizacija mladih i relevantnih dionika te pobliže definiranje elemenata ciklusa.

POČETAK KONZULTACIJA

Online i *offline* konzultacije s mladima i donositeljima odluka na nacionalnoj razini.

II. FAZA

Cilj je druge faze Dijaloga EU-a s mladima prikupiti mišljenja mladih diljem Europe i na temelju njih oblikovati zajedničke preporuke vezane za tematski prioritet. Konzultacije obično traju nekoliko mjeseci i u tom razdoblju ključan je doprinos organizacija mladih na terenu koje mogu doći do velikog broja mladih i uključiti ih u proces. Po završetku konzultacija, svaka Nacionalna radna skupina izrađuje nacionalno izvješće te ga šalje Europskoj upravljačkoj skupini. Druga po redu predsjedavajuća država unutar ciklusa potom organizira drugu Europsku konferenciju za mlade, gdje se na temelju svih nacionalnih izvješća oblikuju zajedničke preporuke.

KONZULTACIJE

Prikupljanje mišljenja i preporuka mladih kroz konzultacije na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini.

EUROPSKA KONFERENCIJA ZA MLADE

Oblikovanje zajedničkih preporuka.

PREPORUKE

Predsjedavajući trio izrađuje dokumente utemeljene na preporukama i po potrebi ih konzultira s dionicima na nacionalnim i lokalnim razinama te s mladima.

_ PROCES

III. FAZA

Cilj je 3. faze procesa Dijaloga razvoj smjernica i preporuka za implementaciju rezultata konzultacija. Sukladno mogućim dodatnim konzultacijama, preporuke se finaliziraju te se izrađuje nacrt zajedničkih preporuka. Nakon što su na europskoj i nacionalnoj razini prikupljena mišljenja o nacrtu zajedničkih preporuka, posljednja država u predsjedavajućem triju organizira treću Europsku konferenciju za mlade. Na njoj predstavnici organizacija mladih i donositelja odluka revidiraju zajedničke preporuke i predlažu konkretne načine njihove provedbe. Proces završava tako što mladi i donositelji odluka na konferenciji usvajaju zajedničke preporuke.

POVRATNA INFORMACIJA

Prikupljanje mišljenja donositelja odluka i mladih o zajedničkim preporukama.

EUROPSKA KONFERENCIJA ZA MLADE

Revidiranje zajedničkih preporuka te razvoj smjernica i sugestija za implementaciju preporuka u konkretne politike za mlade.

ZAJEDNIČKE PREPORUKE

Oblikovanje i usvajanje zajedničkih preporuka.

Nakon posljednje Europske konferencije za mlade u ciklusu, Vijeće ministara Europske unije (za mlade) započinje proces izrade i donošenja Rezolucije Vijeća, pri čemu zajedničke preporuke služe kao temelj.

Po završetku jednog 18-mjesečnog ciklusa proces počinje iznova s novim predsjedavajućim trijem i novim tematskim prioritetom. U ovom kontekstu bitno je naglasiti važnost pravovremenog planiranja tema i mapiranja potreba mladih u kojem krovne organizacije mladih u svakoj od država koja se priprema za predsjedanje trebaju imati važnu ulogu pri savjetovanju ministarstava i drugih relevantnih tijela.

Također, moguće je da dinamika ciklusa odstupa od ovdje prezentiranog i poželjnog modela. Tako je, primjerice, tijekom 7. ciklusa Dijaloga EU-a s mladima, tijekom predsjedavajućeg trija (Rumunjska, Finska i Hrvatska) došlo do znatnih odstupanja. Države su prepoznale specifičnu potrebu mladih u nacionalnom kontekstu te sukladno tome odabrale tri specifične konzultacijske teme iz čega je proizašlo i donošenje zasebnih rezolucija na odabrane teme. No, kako je period konzultacija ciljano produžen, analiza preporuka i mišljenja mladih potrajala je sve do početka hrvatskog predsjedavanja, a rezolucije Bugarske i Finske donesene su bez preporučenog uključivanja preporuka mladih.

PREDSJEDANJE REPUBLIKE HRVATSKE VIJEĆEM EU U PODRUČJU MLADIH

Mladi u ruralnim i udaljenim područjima prepoznati su kao jedan od prioriteta tijekom predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem EU-a zbog sve izraženije nejednakosti između mladih koji žive na selu i onih koji žive u gradovima.

Najveći izazov mladih u ruralnim sredinama jest osiguravanje jednakih uvjeta za kvalitetan život kao i onih u gradu u kontekstu osobnog i profesionalnog razvoja. Uzroci ovog problema često se kriju u nedostatku mogućnosti za mlade u ruralnim krajevima, nedostatku adekvatnih usluga te mogućnosti za osobni i profesionalni razvoj, otežanom pristupu informacijama i otežanom uključivanju u aktivnosti koje su dostupne uglavnom u urbanim sredinama te visokoj stopi nezaposlenosti.

I sami mladi prepoznali su tematiku jednakih mogućnosti za mlade u ruralnim područjima kao važnu, posvećujući joj jedan od Ciljeva za mlade iz EU strategije za mlade – "Poticaj mladima iz ruralnih sredina".

Uočivši probleme s kojima se susreću mladi u ruralnim područjima, Vlada RH je pri predsjedanju Vijećem EU-a upravo mlade u ruralnim područjima postavila kao jedan od prioriteta svog predsjedanja.

U okviru predsjedanja organizirana je EU konferencija za mlade – Mogućnosti za mlade u ruralnim područjima – Kako osigurati održivost ruralnih zajednica EU-a? koja se održala u Zagrebu od 9. do 11. ožujka 2020., kao najvažniji događaj u području mladih.

Konferencija se bavila aktualnim izazovima u području mladih u ruralnim i udaljenim područjima i osiguravanju jednakih uvjeta za kvalitetan život, a okupila je predstavnike mladih iz država članica EU-a, domaće i međunarodne organizacije mladih i za mlade, istraživače i donositelje odluka u području mladih.

Mišljenja, prijedlozi, vizije i preporuke mladih poslužili su kao podloga za izradu dokumenata o politikama za mlade na razini EU – Zaključaka Vijeća o pružanju mogućnosti za mlade u ruralnim i udaljenim područjima i Rezolucije o ishodima 7. ciklusa EU dijaloga s mladima.

Navedeni dokumenti pripremljeni su i usvojeni tijekom predsjedanja RH Vijećem EU-a.

STANDARDI KVALITETE ZA SUDJELOVANJE KROZ DIJALOG EU-A S MLADIMA

1. RAZVIJATI KULTURU ODRŽIVOG SUDJELOVANJA MLADIH

Donositelji odluka i drugi relevantni dionici aktivno podržavaju sudjelovanje mladih, formulira se koncept sudjelovanja koji uključuje važne strateške korake i ciljeve koje je moguće verificirati. Obvezujući propisi pružaju pouzdan okvir za sve aktere, a glavni cilj je stvaranje održive kulture sudjelovanja.

2. OMOGUĆITI SUDJELOVANJE ZA SVE

Svi mladi ljudi trebali bi imati pristup procesima sudjelovanja mladih. Prilike za sudjelovanje moraju biti lako dostupne i raznolike u pogledu tema, metoda i oblika. Uzimaju se u obzir različite potrebe mladih, ovisno o starosti, spolu, invaliditetu, društvenom, kulturnom ili etničkom porijeklu i razini obrazovanja. Mjesto i vrijeme prilika za sudjelovanje odabire se na korist mladih ljudi, s ciljem povećanja razine njihova sudjelovanja.

3. TRANSPARENTNOST ODLUKA I CILJEVA OD SAMOG POČETKA

Svi relevantni dionici, osobito mladi, uključeni su u razjašnjavanje ciljeva procesa sudjelovanja. Ciljevi su transparentni i razumljivi. Donesene odluke su transparentne, a podciljevi dugoročnih projekata formulirani na takav način da osiguraju vidljivost ishoda tijekom različitih faza projekata. Također, definirane se ciljeve redovito revidira i ažurira.

4. JASNOĆA U POGLEDU OPSEGA ODLUČIVANJA

Kad god je predviđeno sudjelovanje mladih, mora postojati mogućnost za direktno angažiranje i participiranje, odnosno suodlučivanje. Mladi moraju znati koliko utjecaja mogu imati unutar procesa sudjelovanja i kako ih vide donositelji odluka – npr. kao izvore ideja, predstavnike interesa ili suodlučitelje. Mladima je na taj način jasnije o čemu sve mogu odlučivati. Svi bi glasovi trebali, koliko je to moguće, jednako važiti.

5. RAZUMLJIVE INFORMACIJE I RAVNOPRAVNA KOMUNIKACIJA

Informacije o pravima mladih na sudjelovanje bit će prezentirane na shvatljiv i razumljiv način. Važne ključne točke i rezultati bit će priopćeni svim relevantnim dionicima na razumljiv i ravnopravan način. Mladi moraju prepoznati da se njihova mišljenja uzimaju ozbiljno.

6. TEME KOJE ODREĐUJU SAMI MLADI

Mladi određuju teme koje smatraju zanimljivima. Te će teme biti predmet rasprave unutar procesa sudjelovanja mladih.

7. KORIŠTENJE ATRAKTIVNIH METODA ORIJENTIRANIH NA CILJNE SKUPINE

Metode korištene u procesima sudjelovanja odgovaraju razvojnoj razini i naobrazbi ciljne skupine. Metode otvaraju pristup prilikama za sudjelovanje i ne pridonose isključivanju mladih jednostranošću (npr. korištenjem isključivo jezika i pisma). Koriste se raznolike metode koje pridonose osnaživanju djece i mladih i omogućuju aktiviranje na svim razinama.

8. DOSTUPNOST DOSTATNIH RESURSA ZA JAČANJE KAPACITETA ZA SAMOORGANIZIRANJE

Dostatni ljudski, materijalni i financijski resursi bit će dostupni za procese sudjelovanja. Osigurani materijalni i nematerijalni resursi osmišljeni su tako da potpomognu sposobnost mladih da se organiziraju.

9. REZULTATE SE IMPLEMENTIRA NA VRIJEME

Konkretno rezultate i odluke iz procesa sudjelovanja mladih treba implementirati u razumnom roku. Ako implementacija nije provedena ili je provedena samo djelomično, za to trebaju postojati razumljivi razlozi, koje je potrebno iscrpno i razumljivo pojasniti.

STANDARDI KVALITETE ZA SUDJELOVANJE KROZ DIJALOG EU-A S MLADIMA

10. RAZVOJ MREŽA SUDJELOVANJA

Mreže sudjelovanja razvijat će se kako bi se privuklo partnere i izgradilo aktivnu mrežu s ciljem unapređenja sudjelovanja mladih i iskorištavanja učinaka sinergije različitih aktera. Osigurava se koordinacija mreža i određena su razumljiva pravila suradnje za sve.

11. SUDIONICI SU KVALIFICIRANI ZA SUDJELOVANJE

Koncept kvalificiranja osigurava da uključeni dionici imaju sve osobne, metodološke, komunikacijske, organizacijske vještine koje su nužne za osmišljavanje procesa sudjelovanja. U tu se svrhu odraslima pruža potpora u nošenju s njihovom vlastitom ulogom u procesu sudjelovanja, u razvijanju stava koji promiče sudjelovanje i u upoznavanju metoda sudjelovanja. Mladima se putem treninga pruža potpora u razvijanju njihovih vještina za sudjelovanje i demokratsku participaciju. Uz to, omogućuje im se pristup strukturama koje im nude priliku za sudjelovanje, koje uključuju formalne i neformalne procese učenja te koriste i pristupe vršnjačkog obrazovanja (mladi kvalificiraju mlade).

12. PROCESI SUDJELOVANJA OBLIKOVANI SU TAKO DA KORISTE OSOBNOM RAZVOJU

Procesi sudjelovanja osmišljeni su tako da se mladi mogu osobno razvijati. Ono što je bitno jest:

- iskustvo osobnog smisla i duha zajednice
- stimuliranje novih odnosa s vršnjacima i odraslima te
- širenje njihovih sposobnosti.

Iskustvo osobnog razvoja unapređuje motivaciju za ustrajanje koja je nužna za sudjelovanje i koja potiče daljnje zalaganje.

13. NAGRAĐIVANJE SUDJELOVANJA KROZ PRIZNAVANJE

Javno i institucionalno priznavanje sudjelovanja svih uključenih, osobito mladih, kao i certificiranje stečenih kvalifikacija i sposobnosti.

14. EVALUACIJA I DOKUMENTIRANJE SUDJELOVANJA

Kvaliteta sudjelovanja mladih u sadašnjosti i budućnosti osigurava se putem konstantne evaluacije procesa sudjelovanja, koji uz to omogućuju i procese učenja.

Ovi se standardi temelje na 14 standarda kvalitete za sudjelovanje djece i mladih koje je razvila stručna skupina koju je osnovalo njemačko savezno ministarstvo za obitelj, starije građane, žene i djecu.

Izvor: <https://www.bmfsfj.de/bmfsfj/service/publikationen/qualitaetsstandards-fuer-beteiligung-von-kindern-und-jugendlichen/95866>

_ 3. ZAŠTO DIJALOG EU-A S MLADIMA

Rezultati konzultacija pokazuju kako među mladima vlada stav da političari ili drugi donositelji odluka svojim politikama, strategijama, zakonima i planovima neuspješno adresiraju probleme za čije su rješavanje odgovorni. Odluke koje donose često ne ispunjavaju svoje ciljeve, a katkad se neko rješenje čini vrlo dobrom idejom da bi se nakon nekog vremena pokazalo neučinkovitim. Analiza ovakvih promašaja u nemalom broju slučajeva upućuje na to da su oni blisko povezani s nedostatkom konzultiranja ciljane populacije. Donositelji odluka često zaboravljaju, ne stižu ili ne smatraju dovoljno bitnom potrebu za komuniciranjem i konzultiranjem sa skupinama na koje će izravno utjecati odluke koje donose.

Činjenica je da pri donošenju odluka jedna strana nije u mogućnosti poznavati sve potrebe i probleme koji se pojavljuju u nekoj populaciji. To onemogućava preciznu analizu uzroka problema, što vodi do prijedloga rješenja koji u najboljem slučaju ne rješavaju probleme, a u najgorem ih dodatno pogoršavaju. Razgovor i konzultacije s ciljanom skupinom, onom čiji život pokušavamo poboljšati javnim politikama, jednostavan je, logičan i nužan korak kako bi javne politike služile za dobrobit pojedinaca i zajednica.

Dijalog s mladima može uvelike pridonijeti rješenju ovih problema. Donositeljima odluka i njihovim partnerima služi kao konzultacijski mehanizam koji se vrlo lako može prilagoditi različitim potrebama. Dijalog EU-a s mladima dokazao je da takav proces može biti uspješan u vrlo velikim razmjerima i na različitim razinama.

Na nacionalnoj ili lokalnoj mikrorazini Dijalog s mladima osobito je koristan jer omogućuje vrlo brzu razmjenu informacija i reakcije sudionika procesa. Bez obzira na kojoj se razini provodi, Dijalog s mladima počiva na principu koji nalaže sudjelovanje mladih, odnosno imperativ da se mlade, kao ciljanu skupinu politika za mlade, jednostavno mora pitati.

Ovakav pristup najviše koristi mladima čije se potrebe adresiraju na uključiviji način, no donosi i brojne prednosti za donositelje odluka, političare i institucije koje na temelju prikupljenih mišljenja i identificiranih potreba mogu efikasnije ispunjavati svoje zadaće i ostvarivati ciljeve. Mladima ovakav konzultacijski proces omogućuje da se njihov glas uistinu čuje, što znači veću vjerojatnost da će im javne politike koje ih se izravno tiču uistinu unaprijediti živote. Ovo je pitanje posebno važno za mlade zato što ih se u procesima donošenja odluka uglavnom doživljava kao skupinu o kojoj se govori, a ne koja govori, jer njezini pripadnici nisu dovoljno zreli ili informirani ili mudri za donošenje tih odluka. Čak i ako nisu ni jedno ni drugo ni treće, iako nema nikakvih razloga takvo što tvrditi, mladi su svakako oni koji mogu najbolje objasniti što žele te koji su njihovi problemi i potrebe. Također, oni nam najbolje mogu ukazati na to gdje stvari "zapinju", odnosno objasniti zašto neke mjere imaju ili nemaju smisla. Uključimo li u taj razgovor i organizacije mladih, osobe koje rade s mladima te stručnjake iz područja politika za mlade, možemo biti prilično sigurni da će rezultati procesa biti relevantni i primjenjivi.

Kako ni među mladima nisu svi jednaki, Dijalog EU-a s mladima poseban fokus stavlja na uključivanje mladih s manje mogućnosti. Oni uglavnom imaju ograničen pristup javnom prostoru pa se njihov glas, čak i unutar populacije mladih, manje čuje. Upravo ovakav otvoreni proces, poput Dijaloga EU-a s mladima, koji mogu provoditi različite organizacije mladih i za mlade, može dati snažan glas i marginaliziranim skupinama, kao što su, primjerice, mladi s invaliditetom, mladi iz ruralnih područja, mladi pripadnici nacionalnih ili seksualnih manjina i slično.

ZAŠTO JE DIJALOG EU-A S MLADIMA MOĆAN ALAT U PROCESU KREIRANJA POLITIKA ZA MLADE?

Uključuje mlade u procese donošenja odluka koje utječu na njihove živote.

Mladi imaju pravo sudjelovati u kreiranju javnih politika i izraziti svoje mišljenje o problemima i njihovim rješenjima u svim područjima života, a Dijalog EU-a s mladima omogućuje im upravo to.

Omogućuje da se pitanja mladih nađu na političkog agendi kroz međusektorski pristup.

Problemi s kojima se suočavaju mladi kompleksni su i višedimenzionalni te zahtijevaju uključivanje i zajedničko djelovanje institucionalnih i izvaninstitucionalnih aktera iz raznih područja (obrazovanje, rad, zdravlje, kultura).

Služi kao forum za kontinuirano zajedničko promišljanje o prioritetima, provedbi i evaluaciji europske suradnje u području mladih.

Dijalog EU-a s mladima nije jednokratna aktivnost, već dugoročni proces koji se temelji na opetovanim ciklusima propitivanja, djelovanja i vrednovanja, što je preduvjet za kreiranje kvalitetnih politika.

To je institucionalni participativni proces u kojem su se države članice i europske institucije obvezale sudjelovati.

Hrvatska je, kao članica Europske unije, dužna sudjelovati u Dijalogu EU-a s mladima. To znači da nacionalnim rezultatima procesa pridonosi europskoj razini, ali i odluke usvojene na europskoj razini implementira kroz svoje nacionalne politike.

Rezultati procesa temelj su Rezolucija Vijeća ministara koje usvajaju države članice.

Ishodi sudjelovanja mladih u Dijalogu EU-a s mladima postaju dijelom političkih odluka na visokoj razini.

Iako se Dijalog EU-a s mladima ponekad čini kao dugotrajan i kompleksan proces, on daje opipljive rezultate koji na različite načine poboljšavaju živote mladih diljem Europe. Ovo su neke konkretne promjene koje su mladi prepoznali kao ishode tog procesa:

“Dijalog EU-a s mladima pomogao je da se u mojoj zemlji spusti dobna granica za izlazak na izbore na 16 godina.”
Michael, Malta

“Dijalog EU-a s mladima omogućio je da se glas mladih ljudi s problemima mentalnog zdravlja čuje u nacionalnoj politici.”
Jan, Nizozemska

“Dijalog EU-a s mladima poboljšao je strukture za sudjelovanje mladih na razini pokrajina.”
Alejandro, Španjolska

“Zahvaljujući Dijalogu EU-a s mladima, dobili smo nacionalnu strategiju za mlade.”
Christiana, Cipar

“Dijalog EU-a s mladima omogućio je pokretanje projekta socijalnog stanovanja za mlade.”
Ana, Slovenija

“Dijalog EU-a s mladima bio je poticaj za pokretanje kampanje protiv govora mržnje.”
Coco, Austrija

“Zahvaljujući Dijalogu EU-a s mladima, otvoren je nacionalni centar za građanski odgoj i obrazovanje.”
Clémentine, Luksemburg

“Dijalog EU-a s mladima omogućio je u mojoj zemlji priznavanje kompetencija stečenih kroz neformalno učenje.”
João, Portugal

“Jedan od rezultata Dijaloga EU-a s mladima bila je Garancija za mlade, kao skup mjera za potporu nezaposlenim mladima.”
Petra, Hrvatska

_ 4. POVIJEST DIJALOGA

EU-A S MLADIMA

Donošenjem Europske strategije za mlade za razdoblje od 2010. do 2018. i Obnovljenog okvira za Europsku suradnju u području mladih, mladi kao skupina prepoznati su kao ključni društveni dionici. Važnost ovih dokumenata nije samo u tome što definiraju očitu činjenicu da su mladi ključan dio svakog društva, već što mladima strukturirano pristupaju kao resursu koji može pridonijeti kvalitetnom donošenju javnih politika, a ne samo kao problemu koji treba rješavati.

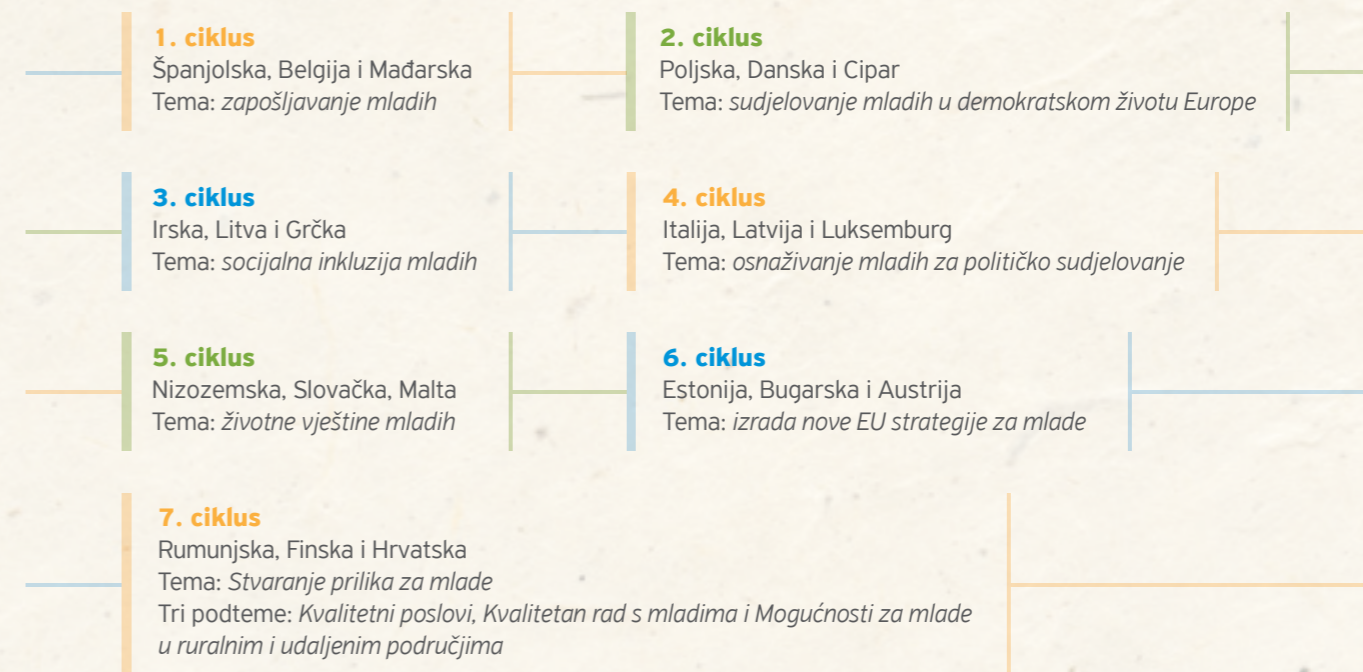
Rezultat prepoznavanja mladih kao ključnih aktera u procesu jest i potreba da se toj skupini osigura pravo sudjelovanja u procesu donošenja odluka. U istoj mjeri kao što poslodavci i sindikati imaju zajamčeno pravo utjecaja na donošenje politika koje utječu na radnike, mladi moraju imati zajamčeno pravo utjecaja na politike koje se odnose na mlade. Kako bi ova prava mladih zaštitili i zajamčili, osiguran je trajan proces strukturiranog dijaloga između donositelja odluka, organizacija mladih i samih mladih. Taj proces obvezuje Europsku komisiju i države članice Europske unije na trajni dijalog s mladima, a kao samostalni proces započeo je s provedbom 2010. godine.

Dijalog EU-a s mladima proizlazi i nastavlja se upravo iz procesa strukturiranog dijaloga utvrđenoga Rezolucijom o obnovljenom okviru za suradnju u području mladih (2010. – 2018.) i dodatno razvijenoga u sljedećim godinama, u skladu s rezultatima kontinuiranog praćenja i evaluacije. U rezoluciji Vijeća o budućem razvoju strukturiranog dijaloga usvojenoj u svibnju 2017. države članice i Komisija pozvane su „da preispitaju proces strukturiranog dijaloga i njegove ciljeve koji se odnose na europsku suradnju u području mladih nakon 2018. te razmotre inovativne i učinkovite načine promicanja smislenog i konstruktivnog dijaloga i interakcije s mladima različitog podrijetla, organizacijama mladih, istraživačima koji se bave mladima i tvorcima politika, uključujući dionike iz drugih relevantnih sektora.

Dijalog je stoga pobliže definiran u novoj Strategiji Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027., koja kaže kako je cilj Dijaloga pridonijeti općim ciljevima i slijediti vodeća načela strategije EU-a, a posebno:

- a) poticati sudjelovanje mladih u demokratskom životu Europe
- b) promicati ravnopravno sudjelovanje mladih žena i muškaraca
- c) uključiti različita stajališta i osigurati otvorenost prema svim mladima kako bi pridonijeli oblikovanju politika
- d) dovesti do pozitivnih promjena u politici za mlade na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini
- e) ojačati građanske kompetencije mladih i osjećaj pripadnosti društvu i Europskoj uniji

Do druge polovice 2020. godine provedeno je sedam punih ciklusa Dijaloga.

_ 5. REZULTATI DIJALOGA CILJEVI ZA MLADE

Europski Ciljevi za mlade ili Youth Goals, rezultat su šestog ciklusa strukturiranog dijaloga s mladima, koji se provodio pod nazivom „Mladi u Europi: što slijedi?“ tijekom druge polovice 2017. i tijekom 2018. godine. Cilj tog ciklusa bio je prikupiti stavove mladih i zajednički pridonijeti stvaranju strategije EU-a za mlade za razdoblje 2019. – 2027.

Više od 50.000 mladih ljudi iz cijele Europe sudjelovalo je u konzultacijama koje su kao svoj rezultat polučile 11 Ciljeva za mlade. Ciljevi sažimaju probleme koje muče mlade Europljane te predstavljaju političke prioritete koje su prepoznali kao ključne za mlade. Kako su formulirani u međusektorske potkategorije, pokazuju i na kojim sve područjima je potrebno raditi kako bi se omogućilo veće ostvarivanje potencijala mladih osoba.

O procesu donošenja:

Kako je prošla EU strategija za mlade završavala s 2018. godinom, predsjedavajući trio Estonija – Bugarska – Austrija odlučio je 6. konzultacijski ciklus Dijaloga posvetiti širem aspektu tema koje se tiču mladih kako bi se rezultati ciklusa mogli koristiti pri izradi nove strategije. Stoga je prva faza šestog ciklusa bila usmjerena na kreativno promišljanje i utvrđivanje zajedničkog razumijevanja teme ciklusa. Mladi su zajedno s donositeljima odluka i stručnjacima utvrdili relevantne teme za oblikovanje politika u području mladih koje su uključenim istraživačima poslužile kao temelj za osmišljavanje konzultacija. Kroz konzultacije su u proces uključeni mladi iz različitih sredina iz cijele Europe putem fokus grupa, online anketa, radionica i drugih metoda. Na temelju rezultata konzultacija, predstavnici mladih i donositelji odluka zajedno su definirali 11 Ciljeva za mlade. U posljednjoj fazi ciklusa, tijekom austrijskog predsjedavanja i konferencije za mlade u Beču, pozornost je bila usmjerena na planiranje konkretnih mjera te istraživanje načina za implementaciju i provedbu Ciljeva za mlade.

Ciljevi za mlade uključeni su kao prilog u novu Strategiju Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027., a sve države članice pozivane su da u Ciljevima za mlade pronađu viziju i nadahnuće za razvoj nacionalnih politika za mlade.

Načelo supsidijarnosti i meke politike

Načelom supsidijarnosti želi se zaštititi pravo država članica da samostalno donose odluke i poduzimaju mjere. Kako politike za mlade spadaju u tzv. meke politike na koje se odnosi ovo načelo, Ciljevi za mlade nisu pravno obvezujući. Ciljevima za mlade trebalo bi postupati u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i zakonodavstvom Unije te nacionalnim okolnostima.

1. POVEZIVANJE EUROPSKE UNIJE S MLADIMA

KONTEKST: Sve veći broj mladih nema povjerenja u EU i nailazi na poteškoće u razumijevanju načela, vrijednosti i funkcioniranja iste. Demokratski deficit u postupcima EU-a također je utvrđen kao jedan od razloga porasta euroskepticizma među mladima.

CILJ: Potaknuti osjećaj pripadnosti mladih europskom projektu i izgraditi most između EU-a i mladih kako bi se vratilo povjerenje i povećalo njihovo sudjelovanje.

PODCILJEVI:

- Jamčiti smislenu uključenost mladih i dijalog s njima u svim fazama donošenja odluka EU-a poboljšanjem postojećih participativnih mehanizama i stvaranjem novih.
- Osigurati jednak pristup kvalitetnim nepristranim i mladima prilagođenim informacijama o načinu rada EU-a i sudjelovanja u njemu te mogućnostima koje nudi.
- Uvesti i povećati obrazovanje o Europi i EU u formalnom i neformalnom okruženju.
- Jamčiti pravednu zastupljenost svih država članica u političkim i administrativnim tijelima EU-a u skladu s načelom jednakopravnog građanstva.
- Povećati proračun i učinak programa EU-a za mlade.
- Izgraditi povjerenje mladih u projekt EU-a rješavanjem demokratskog deficita te nedostatka transparentnosti i vidljivosti.
- Institucionalizirati procjenu politika EU-a u pogledu prilagođenosti mladima te njihova utjecaja i učinaka.

_ 5. REZULTATI DIJALOGA

2. RAVNOPRavnOST SVIH RODOVA

KONTEKST: Rodno uvjetovana diskriminacija i dalje utječe na mnoge mlade, a posebno na mlade žene. Potrebno je osigurati jednake mogućnosti i pristup pravima za mlade svih rodova uključujući mlade nebinarnog roda i mlade pripadnike zajednice LGBTQI+.

CILJ: Osigurati ravnopravnost svih rodova i rodno osvještenije pristupe u svim područjima života mladih.

PODCILJEVI:

- Suzbijati diskriminaciju i osigurati jednaka prava za sve rodove u kulturnom, političkom i socioekonomskom životu.
- Ostvariti univerzalnu svijest o rodno uvjetovanoj nejednakosti i diskriminaciji, posebice u medijima.
- Okončati rodno uvjetovano nasilje učinkovito se hvatajući ukoštac s njime u svim oblicima.
- Iskorijeniti stereotipne rodne uloge i prihvatiti različite rodne identitete u obrazovnim sustavima, obiteljskom životu, na radnom mjestu i u drugim područjima života.
- Okončati rodno uvjetovanu strukturalnu diskriminaciju na tržištu rada i osigurati jednaka prava, pristup i mogućnosti.
- Osigurati jednake plaće za jednak rad i jednaku podjelu odgovornosti za pružanje skrbi.
- Osigurati jednak pristup formalnom i neformalnom obrazovanju, kao i to da obrazovni sustavi budu oblikovani u skladu s rodno osvještenim pristupom.

3. INKLUZIVNA DRUŠTVA

KONTEKST: Trećina mladih u Europi izložena je riziku siromaštva i socijalne isključenosti. Mnogi od njih nemaju pristup svojim socijalnim pravima. Mnogi se i dalje suočavaju s višestrukom diskriminacijom, predrasudama i zločinima iz mržnje. Nove pojave u vezi s migracijama dovele su do nekoliko izazova u pogledu društva i isključenosti. Stoga je ključno raditi na ostvarenju prava svih mladih u Europi, uključujući najmarginaliziranije i najisključenije.

CILJ: Omogućiti i osigurati uključenost svih mladih u društvu.

PODCILJEVI:

- Osigurati pravnu zaštitu i provoditi međunarodne pravne instrumente za borbu protiv svih vrsta diskriminacije i govora mržnje, prepoznajući da su mladi izloženi višestrukim oblicima diskriminacije.
- Ojačati aktivnosti informiranja marginaliziranih mladih ljudi kako bi se osiguralo da su svjesni prostora, mogućnosti i iskustava koji su im na raspolaganju.
- Osigurati da sve marginalizirane mlade osobe imaju jednak pristup formalnom i neformalnom okruženju za učenje, imajući u vidu sve dimenzije uključenosti.
- Jačati kapacitete nastavnog osoblja za rad s marginaliziranim mladim osobama.
- Pružiti više prostora, mogućnosti, resursa i programa za poticanje dijaloga i socijalne kohezije i boriti se protiv diskriminacije i segregacije.
- Jačati socijalnu potporu provedbom prava na plaću dostatnu za život, poštene radne uvjete, univerzalan pristup kvalitetnoj zdravstvenoj skrbi te osigurati posebne mjere za marginalizirane mlade osobe.
- Osigurati da marginalizirane mlade osobe sudjeluju u svim postupcima donošenja odluka i da su ključni dionici, osobito u procesima koji se odnose na njihova vlastita prava, dobrobit i interese.

_ 5. REZULTATI DIJALOGA

4. INFORMACIJE I KONSTRUKTIVNI DIJALOG

KONTEKST: Mladi se suočavaju s poteškoćama pri provjeri točnosti i pouzdanosti informacija. Moraju biti primjereno pripremljeni za snalaženje u medijskom okruženju i sudjelovanje u konstruktivnom dijalogu.

CILJ: Osigurati da mladi imaju bolji pristup pouzdanim informacijama, podupirati njihovu sposobnost da kritički vrednuju informacije i sudjeluju u participativnom i konstruktivnom dijalogu.

PODCILJEVI

- Osnažiti mlade da budu kritički nastrojeni i odgovorni korisnici i proizvođači informacija.
- Osigurati da mladi budu sposobni prepoznati i prijaviti opetovano obmanjujuće vijesti te provjeriti točnost upotrijebljenih izvora vijesti.
- Osigurati da mladi budu sposobni prepoznati i prijaviti govor mržnje i diskriminaciju na internetu i izvan njega.
- Osigurati da mladi mogu sudjelovati u dijalogu uz poštovanje, toleranciju i nenasilnu retoriku, na internetu i izvan njega.
- Osigurati jednostavan pristup razumljivim informacijama prilagođenima mladima koje slijede etičke kodekse i standarde kvalitete.
- Osigurati da su roditelji i skrbnici te sve osobe uključene u obrazovanje i osposobljavanje mladih medijski i digitalno pismene i da su pouzdani izvori informacija za mlade.

5. MENTALNO ZDRAVLJE I DOBROBIT

KONTEKST: Značajan i sve veći broj mladih diljem Europe izražava zabrinutost zbog rastuće raširenosti problema s mentalnim zdravljem među vršnjacima, kao što su visoka razina stresa, tjeskoba, depresija i druge mentalne bolesti. Mladi to obrazlažu ogromnim društvenim pritiscima s kojima se danas suočavaju i izražavaju potrebu za boljim pružanjem usluga zaštite mentalnog zdravlja za mlade.

CILJ: Postići bolju mentalnu dobrobit i okončati stigmatizaciju problema u vezi s mentalnim zdravljem, čime se promiče socijalna uključenost svih mladih.

PODCILJEVI

- Poticati razvoj samosvijesti i mentaliteta koji umjesto kompetitivnosti cijeni individualne osobine i snage.
- Zaštititi prava na rad i obrazovanje osoba s problemima u vezi s mentalnim zdravljem tijekom i nakon bolesti kako bi se osiguralo da mogu slijediti vlastite ambicije.
- Razviti uključiv međusektorski pristup pružanju usluga zaštite mentalnog zdravlja za sve, posebice za marginalizirane skupine.
- Svim djelatnicima koji rade s mladima te obiteljima i prijateljima osigurati kvalitetno osposobljavanje iz pružanja prve pomoći u pogledu mentalnog zdravlja.
- Osigurati uključivo, dostojanstveno i dobro financirano liječenje uključivanjem pružanja usluga mentalnog zdravlja visoke kvalitete u sve zdravstvene ustanove.
- Usmjeriti se na preventivne mjere uz pomoć kojih se osigurava da mladi steknu znanja i vještine potrebne za bolju mentalnu dobrobit.
- Boriti se protiv stigmatizacije u pogledu problema u vezi s mentalnim zdravljem izradom programa podizanja svijesti.

_ 5. REZULTATI DIJALOGA

6. POTICAJ MLADIMA IZ RURALNIH SREDINA

KONTEKST: Unatoč općoj predanosti EU-a ruralnom razvoju i s obzirom na činjenicu da je do 2015. gotovo trećina stanovništva EU-a živjela u ruralnim područjima, između života u urbanim i života u ruralnim područjima postoje znatne razlike. Važno je stoga osigurati jednake uvjete za mlade u urbanim i ruralnim sredinama.

CILJ: Stvoriti uvjete kojima se mladima omogućuje da ostvare svoj potencijal u ruralnim područjima.

PODCILJEVI

- Osigurati odgovarajuću infrastrukturu u ruralnim područjima kako bi se osiguralo pravedno pružanje javnih usluga, podatkovne povezivosti i mogućnosti stanovanja za mlade.
- Osigurati da se u ruralnim područjima stvore održiva i visokokvalitetna radna mjesta dostupna mladima.
- Osigurati decentralizaciju različitih aktivnosti mladih, za mlade i koje uključuju mlade kako bi se poduprla njihova uključenost i potpomogle lokalne zajednice.
- Osigurati aktivno sudjelovanje mladih u ruralnim područjima u postupcima donošenja odluka.
- Osigurati jednak pristup visokokvalitetnom obrazovanju za mlade u ruralnim područjima.
- Stvoriti pozitivnu sliku ruralnih područja.
- Osigurati zaštitu ruralnih tradicija.

7. KVALITETNI POSLOVI ZA SVE

KONTEKST: Mladi se suočavaju s visokim stopama nezaposlenosti, nesigurnim i izrabljivačkim radnim uvjetima, kao i diskriminacijom na tržištu rada i na radnom mjestu. Mladi se ne mogu potpuno integrirati u tržište rada zbog nedostatka informacija i odgovarajućih vještina za buduće zapošljavanje. Potrebno je stoga poduzeti mjere kako bi se osiguralo kvalitetno zapošljavanje za sve.

CILJ: Zajamčiti pristupačno tržište rada s mogućnostima koje dovode do kvalitetnih radnih mjesta za sve mlade.

PODCILJEVI

- Stvoriti kvalitetna radna mjesta kojima se jamče pravedni radni uvjeti, radna prava i pravo na plaću dostatnu za život za sve mlade.
- Očuvati socijalnu zaštitu i zdravstvenu skrb za sve mlade radnike.
- Jamčiti pravedno postupanje i jednake mogućnosti za sve mlade kako bi se okončala diskriminacija na tržištu rada.
- Svim mladima osigurati jednake mogućnosti da razviju potrebne vještine i steknu praktično iskustvo kako bi se olakšao prijelaz iz obrazovanja na tržište rada.
- Jamčiti priznavanje i vrednovanje kompetencija stečenih stručnom praksom, naukovanjem i drugim oblicima učenja kroz rad, kao i volontiranjem i neformalnim obrazovanjem.
- Osigurati uključenost mladih i organizacija mladih kao jednakih partnera u oblikovanje, provedbu, praćenje i evaluaciju politika zapošljavanja na svim razinama.
- Osigurati jednak pristup kvalitetnim informacijama i odgovarajućim mehanizmima potpore kako bi se mladi pripremili za tržište rada koje se mijenja te budućnost rada.

_ 5. REZULTATI DIJALOGA

8. KVALITETNO UČENJE

KONTEKST: Obrazovanje je i dalje ključno za aktivno građanstvo, uključivo društvo i zapošljivost. Našu viziju obrazovanja za 21. stoljeće moramo stoga proširiti tako što ćemo se više usredotočiti na prenosive vještine, učenje usmjereno na učenike i neformalno obrazovanje kako bismo postigli istinski jednak i univerzalan pristup kvalitetnom učenju.

CILJ: Integrirati i poboljšati različite oblike učenja čime će se mlade pripremiti za izazove života u 21. stoljeću koji se stalno mijenja.

PODCILJEVI

- Jamčiti univerzalan i jednak pristup kvalitetnom obrazovanju i cjeloživotnom učenju.
- Osigurati da svi mladi imaju pristup primjereno financiranom neformalnom obrazovanju na svim razinama, koje je priznato i potvrđeno.
- Promicati otvorenost i podupirati razvoj međuljudskih i međukulturnih vještina.
- Oblikovati i provesti u većoj mjeri personalizirane, participativne i kooperativne metode usmjerene na učenika u svakoj fazi obrazovnog procesa.
- Jamčiti da se obrazovanjem svim mladima omogućuje stjecanje životnih vještina kao što su upravljanje novcem i zdravstveno obrazovanje, uključujući spolno i reproduktivno zdravlje.
- U okviru formalnog i neformalnog obrazovanja uključiti metode kojima se učenicima omogućuje da razviju osobne vještine, uključujući kritičko i analitičko razmišljanje, kreativnost i učenje.
- Osigurati da mladi imaju pristup građanskom odgoju i obrazovanju kako bi stekli dobro znanje o političkim sustavima, demokraciji i ljudskim pravima, također putem iskustava na razini zajednice u cilju promicanja aktivnog sudjelovanja građana.

9. PROSTOR I SUDJELOVANJE ZA SVE

KONTEKST: Mladi su nedovoljno zastupljeni u postupcima donošenja odluka koji na njih utječu iako je njihov angažman od ključne važnosti za demokraciju. Mladima je u njihovim zajednicama potreban pristup fizičkim prostorima namijenjenima podupiranju njihova osobnog, kulturnog i političkog razvoja.

CILJ: Ojačati demokratsko sudjelovanje i samostalnost mladih te osigurati namjenske prostore za mlade u svim područjima društva.

PODCILJEVI

- Osigurati da mladi na odgovarajući način mogu utjecati na sva područja društva i na sve dijelove postupaka donošenja odluka, od utvrđivanja programa do provedbe, praćenja i evaluacije putem mladima prilagođenih i dostupnih mehanizama i struktura, čime se osigurava da politike odgovaraju potrebama mladih.
- Osigurati jednak pristup svakodnevnom odlučivanju za sve mlade iz različitih sredina.
- Povećati sudjelovanje mladih, a time i jednaku zastupljenost u izbornom postupku te u izabranim tijelima i drugim tijelima koja donose odluke na svim razinama društva.
- Osigurati fizičke objekte i infrastrukturu pod vodstvom mladih pod nazivom prostori za mlade, čija je značajka da su otvoreni, sigurni i dostupni svima te da se njima pruža stručna potpora za razvoj i osiguravaju prilika za sudjelovanje mladih.
- Osigurati da su svim mladima dostupni sigurni virtualni prostori za mlade kojima se pruža pristup informacijama i uslugama te osiguravaju mogućnosti za sudjelovanje mladih.
- Osigurati održivo financiranje, zajedničko priznavanje i razvoj kvalitetnog rada s mladima radi jačanja organizacija mladih i njihove uloge u uključenosti, sudjelovanju i neformalnom obrazovanju.
- Pružiti relevantne i sveobuhvatne informacije prilagođene mladima, koje mladi ujedno oblikuju i koje se oblikuju u suradnji s njima, kako bi se omogućilo sudjelovanje mladih.

_ 5. REZULTATI DIJALOGA

10. ODRŽIVA ZELENA EUROPA

KONTEKST: Danas trošimo na način koji naš okoliš ne može podnijeti. Društvo mora djelovati protiv klimatskih promjena i sve većih prijetnji okolišu. Međutim, naše društvo ne može riješiti problem koji nije voljno priznati. Zato svi, uključujući mlade, moraju početi preuzimati odgovornost za svoja djelovanja i učinak na život budućih generacija. Ostvariti održivost nije izbor, već obveza.

CILJ: Ostvariti društvo u kojem su svi mladi aktivni i obrazovani u pogledu okoliša te mogu ostvariti promjene u svakodnevnom životu.

PODCILJEVI

- Osigurati da su svi, uključujući mlade, upoznati s učinkom svojih aktivnosti na okoliš.
- Osnažiti cijelo društvo, a posebno mlade, da djeluju kao pokretači promjena u razvoju okoliša i održivom razvoju.
- Uzeti u obzir učinak svake odluke o politici i životu na okoliš te istodobno osigurati sudjelovanje mladih u oblikovanju politika održivog razvoja na svim razinama.
- Povećati međunarodnu suradnju kako bi se okončala proizvodnja i potrošnja štetna za okoliš.
- Podupirati i povećati mogućnosti za mlade da volontiraju u sektoru okoliša.
- Osigurati da svi, a posebice mladi, imaju pristup infrastrukturi prihvatljivoj za okoliš kako bi mogli prakticirati održiviji način života.
- Proširiti istraživanja i inovacije u rješenja i tehnologije prihvatljive za okoliš.

11. ORGANIZACIJE MLADIH I EUROPSKI PROGRAMI

KONTEKST: Organizacije mladih i europski programi za mlade uključuju milijune mladih u cilju podupiranja njihova aktivnog građanstva i razvoja životnih vještina. Međutim, organizacije mladih i europski programi za mlade i dalje nemaju dovoljno sredstava te nisu dovoljno priznati i pristupačni.

CILJ: Svim mladima osigurati jednak pristup organizacijama mladih i europskim programima za mlade, čime se gradi društvo temeljeno na europskim vrijednostima i identitetu.

PODCILJEVI

- Za sve mlade osigurati vidljivost i pružiti kvalitetne informacije u pogledu organizacija mladih i europskih programa za mlade.
- Osigurati dostatna sredstva iz programâ EU-a za organizacije mladih kako bi mogle razvijati projekte i imati pristup strukturnoj potpori za obavljanje svojih zadaća te u cilju potpore njihovu radu.
- Osigurati bolju povezanost organizacija mladih i europskih programa za mlade s obrazovnim sustavima i prepoznati ih kao čimbenike kojima se potiču životne vještine i aktivno građanstvo.
- Povećati pristupačnost europskih programa za mlade, osigurati administrativni postupak prilagođen mladima i pružati potporu i kvalitetne informacije svim sudionicima i podnositeljima zahtjeva.
- Doprijeti do marginaliziranih mladih i pružiti im potporu da budu aktivni u organizacijama i skupinama mladih i programima EU-a za mlade.
- Povećati resurse te proširiti spektar bespovratnih sredstava i raznolikost inicijativa dostupnih organizacijama i skupinama mladih.
- Osigurati sudjelovanje mladih u postupcima upravljanja europskim programima za mlade.

6. DIJALOG EU-A S MLADIMA U HRVATSKOJ ILI ZAŠTO SU ORGANIZACIJE MLADIH I ZA MLADE KLJUČNE

Dijalog EU-a s mladima provodi se u Hrvatskoj od srpnja 2013., odnosno od ulaska zemlje u Europsku uniju. Za koordinaciju procesa zadužena je Nacionalna radna skupina za provedbu Dijaloga EU-a s mladima koju osniva tijelo državne uprave zaduženo za mlade, a uz njih, u članstvu su predstavnici Agencije za mobilnost i programe Europske unije, ministarstava zaduženih za obrazovanje i rad, organizacija mladih i za mlade te tijela državne uprave relevantna za pojedini ciklus Dijaloga. Nacionalna radna skupina, prema potrebi, surađuje s drugim udrugama mladih i za mlade, predstavnicima tijela državne uprave, stručnjacima iz akademskog sektora te drugim dionicima, ovisno o aktualnoj temi Dijaloga.

Uloga Nacionalne radne skupine je provedba i praćenje procesa Dijaloga EU-a s mladima u Hrvatskoj. To ponajprije podrazumijeva suradnju s Europskom upravljačkom skupinom te provedbu konzultacija s mladima i izvještavanje o rezultatima konzultacija. Uz tu primarnu ulogu, Nacionalna radna skupina obavlja i mnoge druge zadatke: informiranje o Dijalogu te njegovu promociju, osnaživanje mladih te organizacija mladih i za mlade za uključivanje u proces, povezivanje i umrežavanje različitih aktera s ciljem boljeg dosega mladih, praćenje i poticanje provedbe usvojenih preporuka i zaključaka na nacionalnoj razini. Nacionalna radna skupina također pridonosi unapređenju Dijaloga kroz njegovo praćenje i vrednovanje, prijenos dobrih praksi i razvijanje inovacija u procesu.

Nacionalna radna skupina radi na poticanju sudjelovanja što većeg broja mladih iz različitih skupina u Dijalogu i konzultacije s donositeljima odluka. Hrvatska je u tome veoma uspješna i već je godinama među pet zemalja Europske unije s najvećim brojem mladih koji se uključuju u proces Dijaloga. Ipak, nije sve u brojkama. Najvažnije je da svi mladi, a osobito oni čiji se glas inače ne čuje, dobiju priliku pričati o svojim problemima i potrebama te dati prijedloge kako poboljšati okruženje i uvjete u kojima žive. Upravo je zbog toga ključna uloga lokalnih organizacija mladih i za mlade. S obzirom na to da svakodnevno rade s mladima na

terenu, organizacije mladih i za mlade ključna su karika za uključivanje mladih u Dijalog. Nacionalna radna skupina stoga stalno razvija i unapređuje suradnju s organizacijama mladih i za mlade te ih osnažuje da u svojim zajednicama provode konzultacije i druge aktivnosti Dijaloga u koje izravno uključuju mlade, osobito one s manje mogućnosti. Osim toga, potiče se uključivanje savjeta mladih, učeničkih vijeća, studentskih zborova i drugih organizacija koje uključuju i rade s mladima. Kroz umrežavanje, informiranje i osposobljavanja koja organizira Nacionalna radna skupina, lokalne organizacije mladih i za mlade mogu izgraditi i ojačati svoje kapacitete za kvalitetno i svrhovito uključivanje mladih u Dijalog EU-a s mladima u svojim zajednicama.

Različite zemlje Europske unije na različite načine provode Dijalog EU-a s mladima. U nekim su zemljama temelj procesa centralizirane online konzultacije, dok druge zemlje potiču izravnu interakciju s mladima konzultacijama koje se provode uživo. Nacionalna radna skupina u Hrvatskoj odlučila se za kombinirani pristup u provedbi Dijaloga. Mladi i donositelji odluka imaju priliku uključiti se u proces ispunjavanjem online upitnika koji je dostupan za vrijeme trajanja konzultacija. Time Nacionalna radna skupina može doseći mlade u velikom broju te steći općeniti uvid u razmišljanja mladih o pojedinim temama. Istovremeno, Nacionalna radna skupina, u suradnji s brojnim organizacijama mladih i za mlade, prikuplja podatke dobivene drugim metodama konzultacija uživo u kojima mladi imaju priliku licem u lice dati svoja mišljenja i preporuke. Tako se ishodi konzultacija sadržajno obogaćuju i daju cjelovitiju sliku o tome što mladi misle o različitim aspektima aktualne teme Dijaloga. Takav pristup bio bi gotovo nemoguć bez suradnje Nacionalne radne skupine i organizacija mladih i za mlade. Njihov doprinos kroz izravno konzultiranje i uključivanje mladih u lokalnim zajednicama od neprocjenjive je važnosti.

_ 7. ZAŠTO SE UKLJUČITI

Uspješnost Dijaloga ovisi o broju organizacija i mladih uključenih u proces te o kvaliteti provedenih aktivnosti. Ako je cilj osigurati relevantnost i legitimnost prijedloga i preporuka nastalih tijekom procesa te želi li se povećati mogućnost pozitivnog utjecaja na svakodnevni život mladih, uključivanje velikog broja mladih u ovaj proces od ključne je važnosti. Jednako je važno doprijeti do što različitijih skupina mladih. Mladi su veoma raznolika društvena skupina te se njihove potrebe mogu znatno razlikovati. Život mlade osobe u glavnom gradu može biti bitno drukčiji od života mlade osobe u malom selu na otoku. Nezaposleni mladi suočavaju se s brojnim problemima kakve ne doživljavaju oni koji se školuju ili rade. Mladi s posebnim potrebama često su isključeni iz života zajednice i širih društvenih procesa te se njihov glas nerijetko ne čuje ili zanemaruje. Sudjelovanje mladih koje jamči relevantnost i primjenjivost rezultata konzultacija na što širi opseg ljudi jedan je od razloga zbog kojeg je važno da se organizacije mladih i za mlade, škole i savjeti mladih uključe u Dijalog EU-a s mladima.

S obzirom na to da se Dijalog najkonkretnije provodi kroz konzultacije s mladima i donositeljima odluka u lokalnim zajednicama, tako omogućuje uvid u potrebe i probleme mladih, njihova razmišljanja i ideje. Taj proces nije znanstveno istraživanje, ali nudi mogućnost svim dionicima da saznaju potrebe i želje mladih. Uključivanje u Dijalog omogućuje organizacijama mladih i za mlade bolji uvid u potrebe njihovih članova, korisnika i volontera. Razni dionici koji rade s mladima, pa tako i organizacije mladih i za mlade, nerijetko temelje svoje intervencije na paušalnim ocjenama stanja ili svoje programe prilagođavaju prioritetima donatora i donositelja odluka koji često nemaju uporište u stvarnim problemima i potrebama. Kontinuiranim konzultacijama organizacije mogu bolje razumjeti kako mladi u njihovoj zajednici „dišu“ te sukladno tome uspješnije prilagoditi svoje aktivnosti i programe, ali i zagovarati da drugi dionici naprave isto.

Isto vrijedi i za druge dionike u društvu, poput srednjih škola ili savjeta mladih. Kada govorimo o provedbi Dijaloga u okviru srednjih škola, treba imati na umu brojne dobrobiti za mlade osobe, u smislu izgradnje kompetencija za aktivno građanstvo, a time i provedbu nastave građanskog odgoja u praksi. Osvješćivanje mladih da trebaju biti glas promjene u svojoj zajednici treba početi što ranije pa je stoga uključivanje mladih u, primjerice izradu programa prehrane, način da ih se osvijesti o njihovoj moći i ulozi koji trebaju imati kao aktivni građani kroz život.

Savjeti mladih su pak zamišljeni kao most koji spaja mlade i donositelje odluka u jedinicama lokalne i regionalne samouprave. Dijalog tako savjetima može biti koristan alat za propitivanje potreba mladih koje potom mogu aktivno zagovarati prema osobama zaduženima za razvoj politika i programa za mlade. U lokalnim zajednicama donositelji odluka često ne uviđaju prednosti strukturirane suradnje s mladima niti znaju kako bi je provodili, a i mladima nedostaje kapaciteta za sudjelovanje. Kroz Dijalog, savjeti mladih mogu pridonijeti osnaživanju mladih, osobito onih čiji se glas inače ne čuje, i donositelja odluka za suradnju i međusobno učenje. Poželjno je povezati se i s drugim dionicima od važnosti za mlade u zajednici. S obzirom na to da je Dijalog dugoročan proces, njegova provedba na lokalnoj razini utječe na kontinuirani razvoj međusektorske suradnje i osnažuje sve dionike uključene u taj proces.

_ 7. ZAŠTO SE UKLJUČITI

Iako je nastao na europskoj razini i služi kao instrument europske politike za mlade, Dijalog gubi smisao ako se njegov utjecaj ne osjeća na nacionalnoj i lokalnoj razini. Organizacije mladih i za mlade, savjeti mladih i srednje škole stoga su pozvane da proces dijaloga na europskoj razini prilagode svojim lokalnim potrebama te ga iskoriste za otvaranje tema i pokretanje projekata koji su važni mladima u njihovim zajednicama. Iako su konzultacije ključan dio Dijaloga, nije potrebno zaustaviti se na tome. Mišljenja i preporuke mladih na lokalnoj razini prenose se preko nacionalne na europsku razinu i služe kao temelj za europske politike za mlade, ali jednako tako organizacije mladih i za mlade mogu iskoristiti konzultacije kao početnu točku za rješavanje konkretnih problema u zajednici.

ŠTO MOJA ORGANIZACIJA/ŠKOLA/SAVJET/ZAJEDNICA IMAJU OD TOGA?

- Osiguravanje toga da se vaši lokalni glasovi čuju na europskoj razini.
- Bolje razumijevanje potreba mladih.
- Osnaživanje mladih i donositelja odluka za sudjelovanje i suradnju.
- Rješavanje konkretnih problema u zajednici.
- Prepoznatljivost organizacije kao nezaobilaznog sudionika i partnera.
- Razvoj svijesti o aktivnom građanstvu kod mladih.
- Pravovremeni razvoj politika koje utječu na budućnost nadolazećih generacija.
- Veći potencijal za uspješno apliciranje na razne projektne natječaje.
- Iskorištavanje sredstava i resursa temeljeno na potrebama zajednice.
- Potpora marginaliziranim mladim osobama temeljena na njihovim potrebama.
- Razvoj kulture međugeneracijskog slušanja i uvažavanja.
- Ispunjavanje Ciljeva za mlade koji vode većem ispunjavanju potreba mladih.

_ 8. KAKO SE UKLJUČITI

Udruge mladih i za mlade, savjeti mladih, učenička vijeća, studentski zborovi i sve druge organizacije koje okupljaju ili rade s mladima mogu se uključiti u Dijalog EU-a s mladima na dva načina. S jedne strane, mogu izravno davati mišljenja i preporuke vezane za temu konzultacija na temelju dotadašnjeg rada i iskustva, svojih pozicijskih i strateških dokumenta, uvida u istraživanja i slično. Osim toga, organizacije se mogu uključiti u proces tako da prikupljaju mišljenja svojih članova, korisnika, volontera i svoje zajednice, odnosno da u koordinaciji s Nacionalnom radnom skupinom za provedbu dijaloga EU-a s mladima provode konzultacije s mladima i donositeljima odluka.

Konzultacije su zapravo način prikupljanja mišljenja mladih putem odgovora na konzultacijska pitanja koja za primjenu u Hrvatskoj priprema Nacionalna radna skupina. Organizacije mladih i za mlade u najboljoj su poziciji da izravno dohvate velik broj mladih te ih uključe u Dijalog na razini koja nadilazi obični konzultacijski upitnik. Upravo kroz djelovanje organizacija mladih Dijalog EU-a s mladima može postati više od konzultacija i potaknuti istinsko sudjelovanje za poboljšanje položaja mladih. Uključivanje što većeg broja organizacija osigurava sudjelovanje različitih skupina mladih, uključujući i one marginalizirane, a to je ključno za uspješno formuliranje politika koje zadovoljavaju raznolike potrebe te heterogene društvene skupine.

1. INFORMIRAJTE SE O PROCESU I MOGUĆNOSTIMA ZA SUDJELOVANJE

Dijalog EU-a s mladima strukturirani je proces te su njegovi dijelovi posloženi na točno određeni način. Za svaki 18-mjesečni ciklus dijaloga određuje se tema te način i vremenski okvir provedbe procesa na europskoj razini, koji zatim Nacionalna radna skupina prilagođava za Hrvatsku. Iako je dijalog kao metodu moguće koristiti bilo kad, na bilo koji način i za bilo koju temu, organizacije mladih i za mlade koje se žele uključiti u širi proces na europskoj i nacionalnoj razini trebaju slijediti dogovoreni okvir provedbe. To se ponajprije odnosi na vremensku dinamiku provedbe konzultacija. Osim toga, uključene organizacije trebale bi poznavati proces dijaloga i aktualnu temu. To ne znači da su potrebna duboka stručna znanja o temi, primjerice o zapošljavanju mladih, ali važno je znati o čemu se unutar te teme raspravlja i konzultira. Nacionalna radna skupina priprema materijale koje organizacije mogu koristiti kao izvore informacije za ove potrebe. Stoga je uputno pratiti internetsku stranicu www.eupita.eu koja donosi informacije i novosti o Dijalogu te pozive za uključivanje u konzultacije, sudjelovanje u konferencijama, osposobljavanjima i slično.

2. POTAKNITE MLADE I DRUGE DIONIKE NA ISPUNJAVANJE ONLINE KONZULTACIJSKOG UPITNIKA

Nacionalna radna skupina u svakom 18-mjesečnom ciklusu dijaloga EU-a s mladima organizira online konzultacije. Konzultacije se odvijaju putem upitnika koji sadržava konzultacijska pitanja zajednički dogovorena na europskoj razini i posebno prilagođena hrvatskom kontekstu. Online upitnik važan je alat kojim se može doći do velikog broja mladih pa je važno da ga svi dionici procesa, a osobito organizacije mladih i za mlade na terenu, aktivno promiču među mladima u svojim zajednicama.

_ 8. KAKO SE UKLJUČITI

3. ORGANIZIRAJTE KONZULTACIJSKE AKTIVNOSTI S MLADIMA (KOJE SU, PO MOGUĆNOSTI, ZABAVNE I ZANIMLJIVE)

Izravne konzultacije s mladima na terenu, koje nadopunjuju online upitnik, od iznimne su važnosti za Dijalog EU-a s mladima jer uvelike pridonose kvaliteti ishoda procesa. Kroz interakciju s mladima moguće je dobiti mnogo „životnije“ rezultate konzultacija koji omogućuju bolji uvid u potrebe i razmišljanja mladih. Sastanci, intervjui, tribine ili fokus grupe samo su neki od načina uz pomoć kojih se može doći do mišljenja i preporuka mladih i donositelja odluka. Moguće je koristiti i inovativne metode i aktivnosti. Razne organizacije mladih i za mlade provode konzultacije kroz, primjerice, fotografije, predstave, strip, koncerte i slično. Važno je odabrati onu metodu koja će privući mlade i koja će im omogućiti da sukladno svojim mogućnostima i motivaciji izraze svoje mišljenje. To mogu biti jednostavne konzultacijske aktivnosti koje ne zahtijevaju mnogo organizacijskih resursa. Primjerice, ako se redovito sastajete sa svojim članovima ili korisnicima, posvetite jedan ili više sastanaka razgovoru o konzultacijskim pitanjima, zabilježite što su mladi rekli i pošaljite to svojoj Nacionalnoj radnoj skupini. Ne može jednostavnije! Moguće je, dakako, organizirati i složenije aktivnosti ili projekte kojima se obuhvaća veći broj mladih i donositelja odluka i koji mogu nadilaziti same konzultacije.

4. UKLJUČITE RAZLIČITE MLADE, OSOBITO ONE KOJI SU ISKLJUČENI

Cilj je Dijaloga EU-a s mladima omogućiti što većem broju mladih da izraze svoje mišljenje o temama koje su važne za njihove živote. Pritom je iznimno važno dati priliku mladima koji se inače ne uključuju u slične procese da kažu što misle. Njihova perspektiva može bitno unaprijediti kvalitetu ishoda konzultacija tako da oni bolje odgovaraju stvarnim potrebama mladih u nekoj zajednici. Stoga je važno uložiti dodatne napore kako bi se konzultacijama obuhvatile različite skupine mladih: žene, muškarci, učenici, studenti, zaposleni, nezaposleni, mladi roditelji, mladi iz sustava alternativne skrbi, mladi iz ruralnih sredina, pripadnici nacionalnih ili seksualnih manjina, mladi s posebnim potrebama ili invaliditetom, mladi migranti i slično. Pokušajte u konzultacije uključiti svu šarolikost mladih u svojoj zajednici. Ako u svojem radu niste usmjereni na neku posebnu skupinu mladih, uspostavite suradnju s drugim organizacijama ili institucijama poput škole, obiteljskog centra, zavoda za zapošljavanje, centra za socijalnu skrb i slično, koje vam mogu pomoći da dođete do „drugih“ mladih, osobito onih s manje mogućnosti ili koji su u riziku od socijalne isključenosti. Pritom svakako pazite na povjerljivost i anonimnost u procesu konzultacija te pri prikazivanju rezultata.

5. UKLJUČITE DONOSITELJE ODLUKA I DRUGE VAŽNE AKTERE

Svaki dijalog, pa tako i Dijalog EU-a s mladima, podrazumijeva razgovor između različitih strana. Iako su mladi u fokusu Dijaloga i prioritet je od njih samih čuti prijedloge za poboljšanje njihova položaja u društvu, važno je imati na umu da se to ne može dogoditi bez uključivanja onih koji imaju političku moć. Jednako kao što su, primjerice, Europska komisija ili nacionalno tijelo nadležno za mlade uključeni u Dijalog na europskoj i nacionalnoj razini, tako je potrebno osigurati sudjelovanje relevantnih donositelja odluka na lokalnoj razini. Potrudite se da u konzultacije uključite gradonačelnika, vijećnike, predstavnike političkih stranaka i druge donositelje odluka. Isto tako, ovisno o temi Dijaloga, omogućite sudjelovanje istraživača, osoba koje rade s mladima i drugih stručnjaka. Njihove perspektive pridonijet će kvaliteti procesa, a ako su uključeni, lakše ćete ih pridobiti da se bave temom i nakon konzultacija.

6. DOKUMENTIRAJTE PROCES KONZULTACIJA

Konzultacije koje se provode u lokalnim zajednicama iznimno su važne jer pridonose izgradnji cjelovite slike o tome što mladi i donositelji odluka u Hrvatskoj misle o određenim temama, koje su njihove potrebe i kako riješiti probleme s kojima se susreću. Rezultati svih konzultacijskih aktivnosti objedinjuju se u nacionalnom izvješću koji je temelj za daljnje djelovanje. Stoga je ključno da organizacije nakon provedenih konzultacija pošalju izvješće Nacionalnoj radnoj skupini, sukladno konzultacijskim pitanjima i dogovorenom načinu i obliku izvještavanja. Dobro je imati pokoju fotografiju, a mnoge organizacije odlučuju zabilježiti proces i filmom.

_ 8. KAKO SE UKLJUČITI

7. NEMOJTE STATI NA KONZULTACIJAMA

Konzultacije su ključan dio Dijaloga EU-a s mladima, ali moguće je ići i dalje. Nakon provedenih konzultacija – pošto su mladi iznijeli svoja mišljenja i preporuke – ima smisla pozabaviti se rješavanjem konkretnih problema u zajednici. Sljedeći jednostavni primjeri mogu dati ideju kako to napraviti.

1. *Tema je Dijaloga sudjelovanje mladih u političkom životu. Provedene su konzultacije s mladima i donositeljima odluka u općini Sudjelovanić te je, između ostalog, zaključeno da mladima u Sudjelovaniću nisu dostupni formalni mehanizmi za uključivanje u politički život na lokalnoj razini. Stoga je Općina odlučila oformiti lokalni savjet mladih. Osim toga, organizacija mladih koja je provela konzultacije sklopila je partnerstvo s Općinom i nekoliko organizacija iz Hrvatske i susjednih zemalja kako bi proučila koji sve mehanizmi za uključivanje mladih u političke procese postoje, kako koji funkcionira i ima li dobrih praksi koje bi bilo korisno prenijeti u Sudjelovanić.*
2. *Tema je Dijaloga dostupnost obrazovanja. Provedene su konzultacije s mladima i donositeljima odluka u općini Školovo te je, između ostalog, utvrđeno da nemali broj mladih iz Školova ne završava srednju školu zbog ekonomskih razloga. S obzirom na to da u Školovu nema srednjih škola, svi učenici trebaju putovati u okolne gradove, a mnoge obitelji ne mogu plaćati skup autobusni prijevoz. Stoga je organizacija mladih koja je provela konzultacije pokrenula zagovaračku akciju u kojoj traži da Općina osigura besplatan prijevoz učenika. Organizirali su nekoliko sastanaka s načelnikom, prikupljali potpise potpore mještana, pisali relevantnom ministarstvu, organizirali prosvjede i radili dodatni pritisak putem lokalnih medija.*

U oba slučaja organizacije mladih organizirale su konzultacijske aktivnosti u svojim lokalnim zajednicama o kojima su izvijestili Nacionalnu radnu skupinu, ali to za njih nije bio kraj procesa. Konzultacije su poslužile kao početna točka za aktivnosti i projekte kojima se postiže pozitivna promjena u njihovim općinama.

9. METODE I PRISTUPI

PRIMJERI INOVATIVNIH KONZULTACIJSKIH METODA I PRISTUPA

Dosadašnje iskustvo provedbe konzultacija s mladima u Hrvatskoj, ali i u drugim europskim zemljama, pokazalo je da organizacije najčešće koriste metode poput diskusija i fokus grupa kako bi uključile mlade u proces Dijaloga te im pružile mogućnost da iskažu svoje mišljenje.

No, provoditelji konzultacija u tom procesu nisu prepušteni sami sebi. Konzultacijska pitanja, kao i primjere metoda koje se mogu koristiti, u suradnji s Europskom upravljačkom skupinom, razvijaju istraživači i stručnjaci. Predloženi materijali potom se prevode na nacionalne jezike i daju zainteresiranim provoditeljima konzultacija kako bi oni odabrali koje teme, pitanja i metode smatraju najprikladnijima za svoju zajednicu.

Kako bi čitateljima približili kako ovaj proces funkcionira u praksi, ukratko ćemo pojasniti kako je funkcionirao proces konzultacija unutar 7. ciklusa Dijaloga EU-a s mladima. Kao što smo napomenuli na početku, ovaj ciklus ponešto se razlikovao od prijašnjih jer su uz jednu širu zajedničku temu (Stvaranje prilika za sve mlade), države odabrale i tri specifične pod teme. S obzirom na to, konzultacijska pitanja bila su formulirana za svaku od pod tema pojedinačno, dok se predložene metode mogu podijeliti na dvije osnovne kategorije – online i offline.

Online upitnik

Tijekom dosadašnjih godina provedbe Dijaloga uvriježilo se dio konzultacijskih pitanja formulirati u obliku online upitnika. Ova pitanja uglavnom su zatvorenog tipa, a diseminacija upitnika putem online alata i društvenih mreža, kao i kratko trajanje provedbe ove metode, pogodan su način za prikupljanje većeg broja mišljenja mladih. Stoga je ovo pretežito kvantitativna metoda koja daje uži pregled stajališta mladih.

Offline konzultacije

Kako bi se kroz konzultacije prikupili što konkretniji stavovi i mišljenja sudionika, poželjno je koristiti razne metode konzultacija koje nude kvalitativni aspekt procesa Dijaloga. Budući da je ostvarivanje pozitivnih promjena u politikama za mlade na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini jedan od ključnih ciljeva dijaloga s mladima, uključivanje donositelja odluka u aktivnosti pomaže u postizanju ovog cilja. Konzultacijska su pitanja osmišljena tako da potaknu dijalog između donositelja odluka i mladih na svim razinama. Pri organiziranju aktivnosti dijaloga s mladima, treba se razmotriti prilike i mogućnosti za uključivanje donositelja odluka kad god je to moguće. To naravno nije obavezno, no uz provođenje samih ciljeva određenog ciklusa, time se potiče međusobno razumijevanje i shvaćanje potreba mladih na lokalnoj razini.

Ovdje ćemo ukratko objasniti neke od najčešćih metoda provedbe konzultacija „uživo“, a sukladno dosadašnjim preporukama istraživača i stručnjaka.

1) Fokus grupe

Fokus grupe sastoje se od malih grupa pojedinaca koje okuplja moderator, npr. istraživač ili osoba koja radi s mladima, s ciljem istraživanja stavova i percepcija, osjećaja i ideja o pojedinoj temi. Fokus grupe predstavljaju brzu i učinkovitu metodu prikupljanja detaljnih informacija.

Tijekom predviđenog vremena od jednog do dva sata, moderatori vode okupljene sudionike kroz prethodno razvijena pitanja i, prema vlastitom nahođenju, potrebna podpitanja. Uz poželjnu ugodnu i opuštenu atmosferu, sudionici iznose svoja mišljenja i perspektive o zadanim temama, a uloga motivatora je usmjeravati diskusiju i poticati sve sudionike na doprinos. Stoga je poželjno ovaj tip aktivnosti provoditi na mjestima koja su mladima ugodna, sigurna i, ako je moguće, poznata. Broj sudionika ne bi trebao biti veći od osam kako bi svi sudionici dobili priliku za sudjelovanje, a poželjno je angažirati sudionike koji su dio neke već postojeće grupe kako bi se zaobišao problem „probijanja leda“ među sudionicima, olakšavalo organiziranje te potencijalno omogućilo rad s već formiranom grupom kojoj je određena tema relevantna. Za potrebe izvještavanja o aktivnostima dijaloga s mladima, poželjno je uputiti moderatora aktivnosti na vođenje bilješki te pripremu kratkog sažetka diskusije i glavnih zaključaka.

_9. METODE I PRISTUPI

PRIMJERI INOVATIVNIH KONZULTACIJSKIH METODA I PRISTUPA

2) Radionice

Radionica je tip sastanka na kojem sudionici sudjeluju u intenzivnim diskusijama i aktivnostima koje se tiču pojedine teme ili projekta. Radionice se mogu održavati u sklopu velikog događanja ili samostalno te su korisne kao aktivnost koja omogućava dijalog s mladima na lokalnoj razini. Same po sebi, radionice mogu biti posebno korisne za komunikaciju s malim, već uspostavljenim grupama mladih, poput mladih koji sudjeluju u projektima za mlade ili učenicima. Organizirane u sklopu velikih događanja, radionice mogu osigurati strukturu koja omogućava mladima koji se međusobno ne poznaju da slobodno razgovaraju jedni s drugima. Donositelji odluka također mogu sudjelovati u radionicama zajedno s mladima. Za vođenje radionice potreban je facilitator s iskustvom u istraživanju ili neformalnom obrazovanju.

U odnosu na fokus grupe, radionice su fleksibilnije i mogu se koristiti za konzultiranje s mladima ili omogućavanje dijaloga između mladih i donositelja odluka, a sudionicima mogu poslužiti i kao prilika za edukaciju. Neke od metoda provedbe radionica mogu biti „open space“, „world cafe“ ili debata u pokretu.

3) Velika događanja

Velika događanja mogu okupiti veliki broj mladih kako bi zajedno raspravljali o ključnim temama dijaloga s mladima. Broj sudionika može varirati ovisno o aktivnosti (na primjer, od 50 do 200 sudionika po aktivnosti), a trajanje događanja može biti između tri sata i cijelog dana. Donositelji odluka na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, poput ministara, donositelja politika i lokalnih političara, također mogu biti pozvani da sudjeluju u velikim događanjima kako bi se uključili u dijalog s mladima o pojedinim temama.

Za vrijeme odvijanja velikog događanja možete koristiti kombinaciju rada u plenarnim grupama u kojima sudjeluju svi sudionici te rada u manjim grupama. Online alati poput padleta ili kahoot anketa, pa i kvizova mogu omogućiti sudionicima da se jednostavnije i opuštenije uključe u rasprave. I tijekom velikih događaja moguće je koristiti metode fokus grupe ili radionica, no svakako je potrebno metode uskladiti s ciljevima i ciljanom populacijom, kao i resursima dostupnim provoditeljima aktivnosti.

4) Vizualne metode

Participativne vizualne metode predstavljaju oblik metodologije koji koristi vizualne prikaze i tehnologije poput videa, filma, fotografija, umjetnosti, crteža i skulptura za potrebe provedbe kvalitativnog društvenog istraživanja s ciljem stjecanja i dijeljenja znanja. Sudionici proizvode vizualne sadržaje kako bi predstavili svoje stavove i poglede na pojedinu temu ili pitanje. Ove metode prvi put su predložene tijekom 7. ciklusa Dijaloga i naišle su na jako dobar odaziv mladih. Ovdje predstavljamo dvije takve metode, no one ne trebaju ograničavati maštu i kreativnost sudionika i provoditelja konzultacija.

Photovoice

Photovoice ili participativna fotografija predstavlja metodu participacije koja se temelji na zajednici i koja ima cilj dokumentirati i odražavati realnost života mladih. Sudionici izražavaju svoja stajališta, svoja iskustva i/ili situaciju u svojoj zajednici fotografiranjem motiva koji odražavaju teme dijaloga s mladima. Ova metoda promiče aktivizam mladih i mobilizaciju, dijalog i inkluziju.

Video story i participativni video

Mladi mogu koristiti svoje mobilne telefone, kamere ili foto i videoopremu kako bi iznijeli svoja mišljenja o određenoj temi. Pri izradi video storyja mladi mogu producirati vlastite videouratke o temi koju su izabrali, pričajući svoje priče i predstavljajući svoje probleme, snimajući svoju okolinu ili intervjuirajući druge mlade ljude ili druge dionike.

Participativni video predstavlja oblik participativnog medija u okviru kojega grupa sudionika snima vlastiti film. Ova metoda omogućava grupama mladih da istraže određena pitanja, prezentiraju svoje zabrinutosti ili jednostavno daju oduška svojoj kreativnosti i ispričaju svoje priče. Participativni proces može biti veoma osnažujući, omogućavajući grupi ili zajednici da poduzme određene radnje kako bi riješila vlastite probleme, ali i da komunicira svoje potrebe i ideje donositeljima odluka i/ili drugim grupama i zajednicama.

_9. METODE I PRISTUPI

PRIMJERI INOVATIVNIH KONZULTACIJSKIH METODA I PRISTUPA

Tako proces snimanja participativnog videa može sadržavati ove korake:

- Uz pomoć facilitatora, sudionici kroz igre i vježbe uče kako koristiti videoopremu ili svoje mobilne telefone.
- Facilitator grupi pomaže identificirati i analizirati temu (na primjer, život u ruralnim sredinama) korištenjem različitih metoda kao što su brainstorming, open space technology, društveno mapiranje, akcijsko istraživanje.
- Mladi osmišljavaju scenarij videa.
- Sudionici snimaju i editiraju kratke videosnimke i poruke uz pomoć facilitatora.

Svakako se preporučuje i korištenje hashtagova kako bi proizvedeni materijali putem društvenih mreža došli do što većeg broja korisnika.

Da biste pronašli inspiraciju i vidjeli kako su neki dionici dosad provodili konzultacije, predstaviti ćemo neke od metoda koje su u prethodnim ciklusima koristili organizatori konzultacijskih događaja diljem Hrvatske. Riječ je većinom o organizacijama mladih i za mlade čiji su članovi sudjelovali na treninzima i edukacijama na temu Dijaloga EU-a s mladima te su u sklopu konzultacijskog ciklusa potom organizirali razne događaje s ciljem prikupljanja mišljenja mladih.

MREŽA MLADIH ZAGOR

mreža udruga Zagor organizacija je sa sjedištem u Zaboku koja djeluje s ciljem poticanja, stvaranja i oblikovanja kreativnog razmišljanja i djelovanja u svrhu poboljšanja društvenog života u Krapinsko-zagorskoj županiji. Ovo se primarno provodi kroz različite projekte i aktivnosti rada s mladima u različitim područjima – volonterskom, obrazovnom, kulturnom, medijskom te mnogim drugim.

U proces Dijaloga, Zagor se uključio tijekom 6. ciklusa nakon što su prošli edukaciju za lokalne koordinatore ovog procesa, no ovdje ćemo se fokusirati na njihovu provedbu aktivnosti u 7. ciklusu. Uz fokus grupe, Zagor se odlučio provoditi kampanju koristeći vizualne metode provedbe konzultacija. Krapinsko-zagorska županija ima 32 jedinice lokalne samouprave te su stoga odlučili u svakoj od njih pitati mlade koje su njihove potrebe. Tijekom 32 dana objavljivali su fotografije koje su slali mladi s porukama koje su sadržavale njihove potrebe, po jednu za svaku od jedinica. Ovim pristupom stekli su uvid u potrebe mladih iz cijele županije, a fotografije su bile javno dostupne.

Uz to, odlučili su se i na snimanje informativnog videa o procesu Dijaloga na kojem su radili isključivo mladi, volonteri i zainteresirani korisnici programa. Video je osmišljen izuzetno kreativno te je Dijalog prezentiran na zanimljiv i informativan način, a mladi koji su ga izrađivali istovremeno su naučili mnogo ne samo o Dijalogu nego i o osmišljavanju, snimanju i montaži videa. Uz to, video je popraćen i prijevodom na znakovni jezik kako bi što veći broj mladih mogao razumjeti proces i sudjelovati u istom.

„Naša iskustva su pozitivna, a sama provedba aktivnosti u sklopu Dijaloga bila je izazovna. Metode koje smo koristili (photovoice i video) pokazale su se kao najbolji izbor pristupa do mladih i njihovih potreba. Uloživši dodatne napore, došli smo do mladih iz svih jedinica lokalne samouprave s područja županije i time došli do najruralnijih područja i u konačnici imali pregled potreba mladih koje su se pokazale vrlo različite. Izradu videa potaknuli su i realizirali mladi, a dodatno su se angažirali koristeći hrvatski znakovni jezik i engleski jezik kako bi bio dostupniji široj skupini mladih.“

_9. METODE I PRISTUPI

PRIMJERI INOVATIVNIH KONZULTACIJSKIH METODA I PRISTUPA

UDRUGA ZAMISLI

udruga za promicanje kvalitetnog obrazovanja mladih s invaliditetom "ZAMISLI" smještena je u Zagrebu, a u 15 godina djelovanja zalaže se, primarno, za prava vezana uz obrazovanje osoba s invaliditetom. Glavna misija udruge je osnaživanje mladih i osoba s invaliditetom za afirmaciju, samoostvarenje i aktivan život u zajednici, osiguravanje i pružanje informacija, savjeta, podrške te zagovaranje i promocija mogućih rješenja.

U procesu Dijaloga aktivni su od samih početaka te su mnogi članovi udruge prošli različite edukacije u području Dijaloga. Svoja znanja koristili su pri organiziranju lokalnih i regionalnih konzultacija, a tijekom 7. ciklusa Dijaloga odlučili su se za organizaciju velikog događanja pri čemu su koristili mnoge metode provedbe konzultacija.

Kroz cjelodnevni događaj uključili su više od pedeset mladih osoba i donositelja odluka koji su imali prilike sudjelovati u konzultacijama na različite načine. Na samom početku sudionici su svoja mišljenja izražavali putem photovoice metode, a dan se nastavio konstruktivnom debatom na kojoj su sudjelovali predstavnici mladih i donositelja odluka s lokalne i nacionalne razine. Potom su daljnje aktivnosti organizirali na više zanimljivih lokacija. Unaprijed podijeljene grupe sudionika su kroz radionice i fokus grupe organizirane u Centru za mlade Grada Zagreba, Muzeju prekinutih veza i Kući Europe izrazili razna mišljenja koja su pridonijela provedbi ciklusa na visokoj razini.

STUDIO B

udrugu Studio B osnovana je u slavonskom mjestu Bodovaljci s ciljem razvoja lokalne zajednice i civilnog društva. Svojim radom žele ostvariti inkluzivno i ravnopravno društvo te osnažiti građansku solidarnost i aktivno sudjelovanje za dobrobit cijele zajednice. Uz mlade, članovi udruge rade i s drugim ciljanim skupinama važnima za razvoj zajednice. Kada govorimo o mladima, riječ je o mladima s manje mogućnosti koji se suočavaju najviše s geografskom i ekonomskom preprekom te udruga putem raznih aktivnosti upravo deprivilegiranim skupinama mladih pokušava osigurati mogućnost identificiranja i izražavanja njihovih potreba i poteškoća.

Studio B sudjelovao je u provedbi lokalnih konzultacija u dva ciklusa. Proces Dijaloga omogućuje im da ispitaju potrebe mladih na učinkovit način dok istovremeno izuzetno pruža glas mladima iz naše sredine koji su svi redom u nepovoljnom položaju u odnosu na svoje vršnjake s druge strane. U posljednjem ciklusu konzultacija odlučili su se za dvije metode – fokus grupe i photovoice metode. Kroz ove metode angažirali su sudionike na različite načine, a uključivanje donositelja odluka rezultiralo je i povezivanjem te razvojem kvalitetnog i partnerskog odnosa s nadležnom jedinicom lokalne samouprave. Ovaj indirektni rezultat svakako u predstavljenom slučaju stoga može rezultirati i doprinosom u povećanju kvalitete života mladih u ruralnom području.

"Metoda fokus grupe odabrana je zbog mogućnosti uključivanja šireg spektra sudionika – od mladih, preko stručnjaka koji rade s mladima, do donositelja odluka. Provedba fokus grupe omogućila nam je dublji ulazak u temu i prikupljanje kvalitetnih i jasnih preporuka, a poslužila je i kao metoda ispitivanja potreba naše ciljane skupine – mladih iz ruralnog područja – u svrhu izrade projektnih prijedloga dizajniranih prema njihovim specifičnim potrebama.

PhotoVoice je, s druge strane, izabran jer omogućuje mladima adresiranje prepreka/problema s kojima se suočavaju na kreativan način koji pridonosi i razvoju njihovih vještina, naročito digitalnih. Mladima je ova metoda bila jako angažirajuća i predstavljala im je određeni izazov koji su jedva dočekali/e savladati, a proces izrade PhotoVoicea im je bio s jedne strane zabavan, a s druge je omogućio šutljivijim sudionicima/icama priliku za izražavanje svojih potreba. Također, finalni je proizvod omogućio nama, kao nositeljima provedbe procesa lokalnih konzultacija, alat za zagovaranje potreba mladih u našoj zajednici i šire."

_9. METODE I PRISTUPI

PRIMJERI INOVATIVNIH KONZULTACIJSKIH METODA I PRISTUPA

UDRUGA DELTA

udruga Delta djeluje u Rijeci s ciljem osnaživanja građana radi jačanja njihova utjecaja na društvene procese. S vremenom se Delta usmjerila na mlade koji su njezina najvažnija korisnička skupina. Danas je Delta usmjerena na osnaživanje mladih za osobni i interpersonalni razvoj te sudjelovanje u društvenim procesima, društvenu i političku participaciju mladih te doprinos razvoju područja mladih.

Također su sudjelovali u više ciklusa Dijaloga, a izdvojili smo primjer procesa konzultacija koje su proveli tijekom 6. ciklusa Dijaloga. Članovi udruge odlučili su se svoju konzultacijsku aktivnost povezati s aktivnostima projekta sudjelovanja mladih Erasmus+ (Ključna aktivnost 3). Ovaj pristup omogućila im je da lakše okupe sudionike na jednom događaju te propitaju njihova mišljenja na temu koja je odgovarala i konzultacijama i potrebama projekta. Među sudionicima imali su uzorak koji se razlikovao kako prema godinama tako i prema raznim drugim elementima poput etniciteta ili seksualne orijentacije, što je pridonijelo i uključivanju marginaliziranih mladih.

„Konzultacije su provedene kao sastavni dio aktivnosti u sklopu Erasmus+ projekta, KA3 'Mladi u riječkom programu' zbog čega smo mogli obraditi samo temu o informiranju mladih jer nam je tako bilo određeno projektom. Unutar tog okvira smo zadovoljni jer smo imali dobar odaziv te jer smo imali predstavnike različitih skupina mladih (srednjoškolci, studenti, nezaposleni i zaposleni). Zadovoljni smo jer smo imali i predstavnike manjinskih skupina mladih s obzirom na to da ih nismo posebno targetirali.“

INFORMADUR

Informativni centar za mlade grada Dubrovnika INFORMADUR djeluje pod okriljem Udruge za mlade Maro i Baro koja kao svoja područje djelovanja navodi informiranje, umrežavanje i suradnju među mladima. Uz to cilj im je poticanje aktivnosti mladih u našoj lokalnoj zajednici pa su upravo na ovom tragu uključeni i kao lokalni koordinatori Dijaloga.

Članovi i članice udruge i informativnog centra sudjelovali su u 6. ciklusu Dijaloga kada su organizirali opsežnu fokus grupu koja je uključivala mlade iz različitih skupina. Kako je 6. Ciklus propitivao mišljenja mladih u mnogim područjima s ciljem izrade nove EU strategije za mlade, organizatori su se odlučili za raznovrsniji pristup te su u fokus grupu uključili tri podteme. Odabrali su potpitanja koja su bila relevantna u njihovu kontekstu i koja su zainteresirala sudionike na debatu i razgovor.

„Naša udruga je vrlo zadovoljna s održanom aktivnosti. Okupljen je dovoljan broj mladih za provedbu fokus grupe bez previše poteškoća te nije bilo potrebe za javnim oglašavanjem. Grupa je bila animirana i zainteresirana kao što su uvažavali tuđa mišljenja i uglavnom dolazili na zajednički odgovor. Ponekad je rasprava pošla u krivom smjeru pa se moralo vraćati na početnu temu, ali surađivali su u procesu. Na pitanje bi li ponovili ovaj tip aktivnosti, svi su odgovorili pozitivno. Nisu puno znali o Dijalogu prije same provedbe konzultacija. Sviđa im se pokazani interes EU i svidjelo im se diskutirati s vršnjacima koji nisu iz njihova kruga prijatelja ili zajedničkih interesa o puno raznih tema.“

10. MOGUĆI PROBLEMI I KAKO IH SPRIJEČITI

Projekti Dijaloga EU-a s mladima ponekad su složeni jer podrazumijevaju izravan rad s mladima, suradnju s više dionika iz različitih sektora te koordinaciju aktivnosti u okviru cjelokupnog procesa na nacionalnoj i europskoj razini. U provedbi konzultacija i dodatnih aktivnosti moguće je naići na teškoće koje je jednostavno riješiti dobrom pripremom i koordinacijom.

Vrijeme provedbe

Organizacije koje se odluče na uključivanje u provedbu Dijaloga EU-a s mladima trebaju znati kako je proces vremenski strogo definiran. S obzirom na to da se istovremeno provodi na tri razine (europska, nacionalna, lokalna), dobro vremensko usklađivanje od ključne je važnosti. Rad na lokalnoj razini (konzultacije) događa se obično tijekom nekoliko mjeseci u prvoj polovici i sredinom 18-mjesečnog ciklusa Dijaloga. Tada se u svim zemljama Europske unije odvija konzultativni proces nakon kojeg slijedi izvještavanje sa strogo zadanim rokovima. Zbog navedenog, veoma je važno da organizacije mladih i za mlade usklade svoje lokalne konzultacijske aktivnosti s vremenikom cjelokupnog procesa. Ako planirate provoditi opširniji projekt, pokušajte ga planirati tako da se podudara s važnim vremenskim odrednicama šireg procesa Dijaloga. U razdobljima kad se provode konzultacije u lokalnim zajednicama, organizacije mogu očekivati da će im najviše vremena oduzeti okupljanje mladih i donositelja odluka te sažimanje odgovora (rezultata konzultacija) koje je potrebno poslati Nacionalnoj radnoj skupini. Preporučuje se da unutar organizacije formirate radnu skupinu od nekoliko članova koji bi mogli međusobno podijeliti ovaj posao. On nije problematičan u samom svom opsegu ni opisu, već time što se veća količina posla odvija u kratkom vremenu. Osim toga, jako je važno pratiti internetsku stranicu www.eupita.eu i objave Nacionalne radne skupine oko vremenske dinamike cjelokupnog procesa.

Nedovoljan odaziv mladih

Nedovoljan odaziv mladih na konzultacije čest je problem s kojim se organizacije susreću. Izazov je uvjeriti mlade da sudjeluju u procesu te da taj proces zapravo ima smisla, odnosno da će utjecati na konkretne mjere i politike. Ovo je očekivano teško napraviti u situaciji u kojoj mnogo jače i glasnije društvene skupine nemaju utjecaja na oblikovanje javnih politika. Mudar odabir metode konzultacija može vam pomoći da spriječite ovaj problem i privučete mlade. Teško ćete dobiti velik broj mladih ako ih pozovete na konzultacijsku aktivnost naziva, primjerice, „Moderirana diskusija o implikacijama prolongirane nezaposlenosti mladih s naglaskom na posljedice na psihofizičko zdravlje“ u trajanju od tri sata. No, vjerojatno će biti u većoj mjeri zainteresirani ponudite li im mogućnost da sudjeluju u radionici izrade stripa kojim će moći izraziti kako se osjećaju kao nezaposlene osobe. Mladi vole pametne i zabavne aktivnosti, zbog čega konzultacije ne moraju biti jednolične i formalizirane. Dijalog EU-a s mladima nije znanstveno istraživanje, već prostor u kojem mladi mogu reći što ih muči i što bi htjeli promijeniti na načine koji su im bliski i primjereni. Osim pametnog odabira metode konzultacija, pokušajte pojasniti mladima na koji način proces Dijaloga može poboljšati život u njihovoj zajednici. Pokušajte pitanja o kojima se raspravlja predstaviti u lokalnom kontekstu kako bi sudionici mogli razumjeti izravne koristi ovog procesa. Koristite jezik koji je njima blizak i razumljiv. Prilagodba metoda i jezika izuzetno je bitna želite li u konzultacije uključiti i mlade s manje mogućnosti. Isto tako, javite im se povratno s rezultatima konzultacija i uključujte ih u proces i nakon konzultacija. Mladi vole vidjeti čemu su pridonijeli.

_10. MOGUĆI PROBLEMI I KAKO IH SPRIJEČITI

Nedostatak znanja i informacija

Ovaj problem može se javiti kod mladih sudionika konzultacija, ali i kod predstavnika organizacija mladih i za mlade koji organiziraju konzultacije. Organizacije mladih i za mlade teže se odlučuju na organiziranje konzultacija o temi kojom se ne bave ili ne znaju puno o njoj. Organizatori konzultacija trebali bi biti upoznati s temom konzultacija, no nije nužno da se inače bave tim područjem niti da imaju stručna znanja o njemu. Važno je upoznati se s tematskim okvirom konzultacija. To je kratak dokument koji daje sažet pregled teme s ključnim izazovima, koji će vam proslijediti Nacionalna radna skupina. Dakako, dobro je i dodatno se informirati kako biste bolje "plivali u temi" i jasnije prenijeli sudionicima konzultacija bit procesa. Sudionici konzultacija također često ne znaju puno o temi i to može biti prepreka konstruktivnom procesu. Stoga im pokušajte približiti temu kroz primjere i kontekste koji su njima poznati i bliski. Svakako je potrebno pojasniti sudionicima ključne termine vezane za temu. Nemojte podrazumijevati da svi znaju što je to, primjerice, društveno poduzetništvo, interseksionalnost ili socijalna inkluzija. No, nemojte se brinuti ako sudionici ne znaju ništa o nekoj temi. To također može biti dragocjen nalaz konzultacija.

Nezainteresiranost donositelja odluka

Dijalog EU-a s mladima podrazumijeva dvosmjernan proces koji uključuje mlade i donositelje odluka. Cilj je kroz Dijalog otvoriti prostore za zajedničko promišljanje, razgovore, međusobno učenje i izgradnju povjerenja. Stoga je sudjelovanje donositelja odluka na svim razinama procesa jako bitno. Ponekad je organizacijama mladih i za mlade koje provode konzultacije teško dovesti donositelje odluka i mlade za isti stol. Političari su često zauzeti drugim poslovima ili jednostavno nezainteresirani za ovakav tip aktivnosti. Ipak, moguće je poduzeti neke korake kako biste osigurali njihovo sudjelovanje. Prvo, dajte im do znanja što će oni dobiti iz tog procesa i zašto je to korisno za njih. Pomozite im da razumiju da će na ovaj način bolje upoznati jedan dio populacije svog grada ili općine te će, posljedično, moći adekvatnije odgovoriti na njihove potrebe. Osim toga, na ovaj način moći je izgraditi imidž youth-friendly političara kojima je prioritet osigurati mladima kvalitetan život u lokalnoj zajednici kako ne bi imali potrebu preseliti se nekamo drugamo. Naglasite da je riječ o europskom procesu i da sudjelovanjem u Dijalogu njihov grad ili općina ulazi u europske tokove politika za mlade. Navedite primjere drugih lokalnih zajednica u Hrvatskoj koje podržavaju proces Dijaloga i na koji način je to poboljšalo živote mladih. Malo poticanja zdravog natjecateljskog duha ne može škoditi!

11. FINANCIRANJE PROJEKATA

DIJALOGA EU-A S MLADIMA

Resursi organizacije koje je potrebno uložiti uvelike ovise o tome koja se vrsta aktivnosti planira. Ako se konzultacije planiraju uklopiti u redovne aktivnosti s mladima unutar škole i udruge ili postojeće projekte, riječ je o minimalnim ulaganjima.

Ako zainteresirani dionici planiraju opsežnije konzultacije (bilo s većim brojem mladih ili širem geografskom području) i dodatne aktivnosti, potrebno je više resursa. U tom slučaju projektne ideje moguće je prijaviti na razne natječaje kako bi se ti resursi osigurali. Većina jedinica lokalne samouprave dodjeljuje sredstva za projekte udruga (mladih), a natječaji nekih od njih specifično su usmjereni poticanju sudjelovanja mladih ili uključivanju mladih u demokratske procese. Također, savjeti mladih resurse koji im stoje na raspolaganju mogu unaprijed planirati za aktivnosti Dijaloga, kao i lobirati prema jedinicama samouprave kako bi se organizirali veći i opsežniji događaji. Školski resursi mogu se također pravovremeno planirati, a školama na raspolaganju stoje i mnogi natječaji za projekte.

Na nacionalnoj razini prethodno je Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku putem svojih godišnjih natječaja podupiralo takve tipove projekata, a slično očekujemo i od novog nacionalnog tijela nadležnog za mlade, Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade. Konačno, Europska komisija sufinancira provedbu projekata na temu dijaloga s mladima kroz program Erasmus+.

S krajem 2020. godine završit će aktualni period financiranja programa Erasmus+, a u novom sedmogodišnjem programskom razdoblju od 2021. do 2027. očekuje se nastavak mogućnosti financiranja lokalnih konzultacijskih događaja kroz program Erasmus+, no u nešto drugačijem obliku. Za sve detaljnije informacije možete se obratiti Agenciji za mobilnost i programe Europske unije koja nudi pomoć u pripremi takvih projekata kroz savjetovanje korisnika i projektnih prijava. Inspiraciju za prijavu takvih aktivnosti možete potražiti na Platformi Erasmus+ projektnih rezultata, pretražujući projekte koji su prethodno financirani u sklopu projektnog formata Dijaloga s mladima, koji je bio dio Ključne aktivnosti 3.

_ 12. KORISNE POVEZNICE

- Dijalog EU-a s mladima u Hrvatskoj
www.eupita.eu
- Lokalni koordinatori Dijaloga u RH
<https://eupita.eu/ukljuci-se/mreza-lokalnih-koordinatora/>
- Središnji državni ured za demografiju i mlade
www.demografijaimladi.gov.hr
- Agencija za mobilnost i programe Europske unije
www.mobilnost.hr
- Mreža mladih Hrvatske
www.mmh.hr
- SALTO – Support, Advanced Learning and Training Opportunities
www.salto-youth.net
- European Youth Forum
<https://www.youthforum.org/>
- SALTO – Participation and Information
<https://participationpool.eu/>
- Europski portal za mlade
https://europa.eu/youth/home_hr

13. KORIŠTENI IZVORI

1. ŠTO JE DIJALOG EU-A S MLADIMA

https://europa.eu/youth/eu/article/266/68859_hr

2. STRUCTURED DIALOGUE FROM A TO Z

www.yeu-international.org/download/SD%20from%20A%20to%20Z%20YEUE.pdf

3. PRIRUČNIK ZA RAD S VIJEĆIMA UČENIKA UZ KORIŠTENJE DIJALOGA EU-A S MLADIMA

https://www.mmh.hr/uploads/publication/pdf/16/Prirucnik_za_rad_s_vijećima_učenika_uz_korištenje_Dijaloga_EU_s_mladima.pdf

4. LOKALNE PRIČE: STRUKTURIRANI DIJALOG KAO POKRETAČ LOKALNE PROMJENE

https://www.mmh.hr/uploads/publication/pdf/12/lokalne_price_MMH_2018.pdf

5. ZAGREB U STRUKTURIRANOM DIJALOGU S MLADIMA

https://www.mmh.hr/uploads/publication/pdf/15/ZG_u_strukturiranom_dijalogu_s_mladima.pdf

6. BUILDING AN IMPACTFUL AND OPEN EU YOUTH DIALOGUE, A PROPOSAL BY THE EUROPEAN YOUTH FORUM

<https://www.youthforum.org/sites/default/files/publication-pdfs/EU%20Youth%20Dialogue%20-%20YFJ%20proposal.pdf>

7. TOOLKIT FOR CONDUCTING FOCUS GROUPS

www.rowan.edu/colleges/chss/facultystaff/focusgrouptoolkit.pdf

8. GUIDELINES FOR CONDUCTING A FOCUS GROUP

www.assessment.trinity.duke.edu/documents/How_to_Conduct_a_Focus_Group.pdf

Dijalog
EUROPSKE UNIJE
S MLADIMA
u Republici Hrvatskoj

